

naša luč

1990
oktober
8

Slovenija, moja dežela — koliko te poznam?

● NOTRANJSKA KUHINJA

Na Notranjskem poznajo koruzne in ajdove žgance, proti jugu že tudi polento. Krompirjeve žgance radi kuhajo, pa proseno in ajdovo kašo, ričet in kaulo (fižol, koleraba, krompir). Bloško trojko kuhajo v železnem loncu v krušni peči in jo zabelijo z ocvirki.

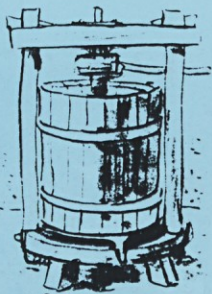
Znani so pečeni štrulji s smetano in mesni. Ob Cerkniškem jezeru jodi kuhane rake, od rib pa posebno posušene ali pa zapečene oziroma ocvrte ščuke. Od nekdanj poznajo tu pljučnate pa jetrne klobase in notranjski želodec.

● PRIMORSKA KUHINJA

Na primorskem območju je juhe nadomestila pašta (testenine). Poznajo suho pršutovo juho z rižem, ob morju pa še vrsto ribjih juh in mineštre: sirkovo (koruzno), ješprenčkovno, krompirjevo in fižolovo.

Bovško in Brkini poznajo predvsem juhe iz suhe ovčetine in juho iz suhih hrušk in jabolk. Na Cerkljanskem so znani močniki, kislomleko in podmietnica (zakuhana ajdova moka s hruškami in češpljami).

Posebnost vse Primorske je polenta iz koruznega zdroba ali moke,

pa tudi ajdova, krompirjeva ali ržena. Na Cerkljanskem jo pripravljajo s skuto, ob morju z brodetom, drugod z golažem iz klobasic ali pršuta ali pa s polži v omaki.

Na Idrijskem in Cerkljanskem poznajo budle (kroglice iz koruzne moke s posušanim grozrdjem), suhe repine olupke (kuhane s krompirjem, z ajdovo moko in suho juho) in pa sladko skuto in prekajene jetrne klobase.

Zelo znani so idrijski žlinkrofi, katerih posebnost je njihova omaka — bakalca, ki jo pripravljajo iz zajčjega ali pa koštrunovega mesa.

Znane so tudi mnoge zelenjavne priloge in prikuhe. Blitvo pripravljajo s krompirjem, grah s pršutom, koromač na olivnem olju z začimbami, jajčevce dušene ali polnjene, beluše na veliko načinov. Posebno dobri so divji beluši, ki jih nabirajo v gozdu; pečejo jih največkrat z jajci v fritaji ali pa tudi s panceto, pršutom ali domačo klobaso; k njim se poda polenta in kozarec refoška ali malvazije.

Tudi gobe znajo pripravljati na vse mogoče načine. Zelo radi imajo karžlje, dušene z mnogimi začimbami, tartufe, ki veljajo za eno najboljših in najdražjih gob na svetu. Največ nabirajo črne tartufe, rastejo pa tudi beli tartufi ali gomoljike. V Istri jih pripravljajo dušene z začimbami in vinom v fritaji, v rižoti ali s testeninami, pa tudi skupaj z ribjimi jedmi.

Od ribjih jedi poznajo polenovko kot posebno obredno jed. Bakalar (polenovko) pripravljajo z olivnim oljem in česnom, z zelenjavo in krompirjem ali kot beli bakalar. Ob slovenskem morju postrežejo s svežimi ribami v peči, na žaru ali v marinadi. Pripravljajo ostrige z limono, dagnje ali datljevke (prstci),

mušole, klapavice v omaki „buzari“, s pršutom polnjene ali na žaru, rižoto s sipami, škampove repe v belem vinu ali pa škampe na žaru in jegulje v belem vinu ali ocvrte.

● SLOVENSKA VINA

Čeprav je Slovenija majhna, bi bilo za gojenje vinske trte težko kod drugod najti bolj ugodne naravne pogoje. Danes obsegajo vinogradi v Sloveniji približno 19.000 ha.

Slovenske vinograde je po različnih razmerah tal in podnebja mogoče razdeliti na tri večja vinorodna območja.

● PRIMORSKO OBMOČJE

Na tem območju gojijo južne vinske vrste in tu je pridelek vina največji. Tukajšnja visokokvalitetna rdeča vina se lahko primerjajo z najboljšimi te vrste na svetu. Belih je nekaj manj, so pa prav tako kakovostna.

Naštejmo nekaj imen tukajšnjih vin. Najprej bela: rebula, tokaj, beli pinot, malvazija, laški rizling, sauvignon, pinela. Potem pa rdeča: merlot, barbera, cabernet, sauvignon, refošk.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Škofja Loka

kaj je nova slovenska vlada že naredila?

Po koncu vojne je nova oblast na Slovenskem pospravila svoje nasprotnike v slovensko podzemlje in obenem začela desetletja zatiranja. Uspelo ji je, da je z nasiljem Slovenijo npravno, gospodarsko in naravno uničila.

Demokratsko izvoljena nova vlada je prevzela nase ogromno breme: ne le, da mora slovenski voz pripeljati v omenjenih treh smereh spet iz jarka, ampak mora tudi skoraj vse državne mehanizme na novo organizirati. Za to delo je bil čas, odkar je na oblasti, odločno prekretek. Kar je bilo v 45 letih zavoženo, naj bi se uredilo v treh, štirih mesecih?

Glavna skrb nove vlade je oblikovanje civilne družbe in uveljavitev suverene države Slovenije, saj je to osnova za urejevanje vsega drugega. Takoj za tem pa je najbolj nujno reševanje gospodarskega položaja: gospodarstvo je že sedaj na psu, resnična gospodarska kriza se pa šele bliža.

Demos je že pripravil predlog konfederalne pogodbe, pa tudi že prvi osnutek nove, prve dejansko slovenske ustave, ustave suverene Slovenije. Ves čas je uveljavljal slovensko suverenost, demokracijo in spravo. Nova vlada skuša biti vlada vseh Slovencev, zato vabi vse rojake k sodelovanju v demokratičnem procesu — čas, ko je odločala samo posvečena manjšina partijskih izbranec, je mimo.

Najbolj vidni premiki v tem času so bili v slovenski zunanji politiki. Nova vlada je dosegla to, da se je svetovno javno mnenje nagnilo v prid demokratični Sloveniji in zoper jugoslovanski centralizem, zoper srbsko napadalno politiko. Danes mednarodni svet sprejema misel o jugoslovanski konfederaciji in računa z novima državama Slovenijo in Hrvaško. Slovenska vlada odpira svoja predstavništva po Evropi.

Na gospodarskem področju je vlada preprečila množične stečaje, zmanjšala odliv denarja v sklad za nerazvite, nekoliko razbremenila gospodarstvo, dalje pripravlja nov pravni sistem, zasnovan na tržnem gospodarstvu, poostreno kontrolo v podjetjih, vračanje krivično odvzetega premoženja in nov načrt za razvojni cikel do leta 1955.

Marsikaj se je te mesece premaknilo tudi v stikih s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter pri vprašanju vojaškega služenja slovenskih fantov doma.

Vlada je čas, odkar je na oblasti, skrbno in odgovorno izrabila, zato zasluži vsestransko podporo vseh Slovencev.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.
Odgovorni urednik: Jože Drošč, Parkgatan 14, 41138 Göteborg.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 170 šil.
Anglija 8,50 fun.

Belgija 525 fran.
Francija 80 fran.
Italija 18.000 lir
Nizozemska 26 gld.
Nemčija 25 mark
Švica 23 franc.
Švedska 80 kron
Avstralija 14 dol.
Kanada 17 dol.
ZDA 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne in v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUCI.
PRINTED IN AUSTRIA.

● **20.000 LJUDI NA SEMINARJU
„EVANGELIZACIJA 2000“
V LJUBLJANI**

V začetku septembra se je vršil na stadionu v Spodnji Šiški v Ljubljani tridnevni seminar, ki ga je vodil p. Emilijan Tardif iz Dominikanske republike, pripadnik karizmatične molitvene skupine Prenova v Duhu. Maševali so koprski in mariborski škof ter ljubljanski nadškof. Zadnji dan se je na stadionu zbralo 10.000 ljudi. Bilo je tudi nekaj čudežnih ozdravljenj, ki jih je pater dosegel z molitvijo za bolne.

P. Emilijan Tardif prihaja med množico.

● **ROMARSKO SREČANJE TREH
DEŽEL NA VIŠARJAH**

Letošnje romarsko srečanje Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije je bilo letos na Svetih Višarjah. Maše na prostem se je udeležilo več kot 3000 ljudi. Geslo romanja je bilo „Marija, mati skupnega doma evropskih narodov“. Maša je bila v slovenščini, furlanščini, italijanščini in nemščini. Z vsakega jezikovnega območja je sodeloval po en pevski zbor. Srečanja so se udeležili štirje redni škofje: ljubljanski, koprski, celovski in videmski, pa še ljubljanski pomožni škof Kvas, videmski pomožni škof, stiški opat in več kot 70 duhovnikov.

**don Kamilo
plete
svoje misli**

**da bi
vsi ljudje
spoznali
resnico**

V oktobru ima vsaka nedelja svoje ime in svojo misel: rožnovenska, papeška, misijonska in žegnanjska. Rad bi se ustavil pri misijonski.

Naloga Cerkve je, da prinese vsem narodom Kristusa. Toda ali je to danes sploh še dopustno? Človek je vendar svobodno bitje: sam naj se odloči, če bo sploh veroval in kaj bo veroval.

Ob tem mi prihaja na misel pismo bralca, objavljeno v Delu 4. septembra, ki se je spraval nad ustanovitelja belih menihov sv. Bernarda, čigar 900-letnico rojstva so letos slovesno obhajali tudi v Stični. Bralec je v pismu nabral kar lep šopek „rožic“, npr. da sv. Bernard ni bil „tako nedolžna osebnost, kakor mislijo naivni kristjani“, saj je zagovarjal „severno križarsko vojno“ proti Slovanom, vse dokler „z božjo pomočjo njihova vera ali njihov rod ne bosta zatrta“.

Nobenega dvoma ni, da sv. Bernard ni bil naklonjen poganstvu, zlasti še, ker je to po takratnem pojmovanju veljalo za zmoto in moralno ter kulturno pomanjkljivost. Seveda se nam zdi danes takšno gledanje napačno in krivično. A vsak človek, tudi svetnik,

je v določeni meri otrok svojega časa in sploh drugačen ne more biti.

Obenem je treba vedeti, da je bil v srednjem veku pogoj za obstoj vsakega naroda v Evropi in za njegovo vključitev vanjo sprejetje krščanstva. Nobenega naroda v Evropi ni, ki bi se ohranil kot poganski. Sprejetje krščanstva za te narode pa ni pomenilo izginotja, ampak ohranitev in prehod iz ustne v pisno kulturo.

Poleg vsega je vrednost Bernardo-vega dela v tem, da ni ostalo pri vojnah, ampak da je s svojim duhovnim in kulturnim gibanjem ustvaril duhovni prepород takratne Evrope, ki smo ga bili deležni prek Stične tudi Slovenci. Naši stiški beli menihi, cistercijani, so nam gotovo prinesli omiko in kulturo, posredovali svoje delovne izkušnje in prispevali k razvoju Dolenjske. Slovenci gotovo nismo bili niti en sam trenutek sužnji belih menihov. Ti so bili in so še veliki dobrotniki naše dežele.

Posebno pikra je pripomba pisca gornjega pisma, da smo kristjani naivni. Ne, prav nič nismo naivni. Dobro vemo, da je tudi pri širjenju vere lahko prišlo do zlorab. Kolikor je bil spočetnik takih zlorab svetnik, je moralo njegovemu ravanju pač bo-

Leta 1854 je vlada v Washingtonu predlagala indijanskemu poglavarju Searreju, da bi prodal velik kos indijanske zemlje v zameno za „toploto“ rezervata in določeno dolar-sko vsoto. Odgovoril je takole:

Ta sijajna voda ki se pretaka v brzicah in rekah, ni samo voda, ampak je tudi kri naših prednikov. Če vam prodamo našo zemljo, se morate spominjati, da je to sveto, in morate učiti vaše otroke, da je to sveto in da vsak odsev v bistri vodi jezera pripoveduje o dogodkih in spominih mojega naroda. Žuborenje vode je glas očeta mojega očeta. Reke so naši bratje in gasijo nam žejo. Reke nosijo naše kanuje in hranijo naše otroke. Če vam prodamo našo zemljo, se morate spominjati in učiti vaše otroke, da so reke naši in vaši bratje, in morate odslej izkazovati rekam dobroto, kakor bi jo nudili vsakemu bratu . . .

Zrak je dragocen za rdečega človeka, ker je vse živo deležno enakega diha: živali, drevje, človek. Zdi se, da beli človek ne opazi zraka, ki ga vdihava. Kot človek, ki umira več dni, je otopen za smrad. Če vam prodamo našo zemljo,

se morate spominjati, da je zrak dragocen za nas, da zrak deli svoj dih z vsem življenjem, ki ga vzdržuje.

Veter, ki je mojemu dedu dal prvi dih, hoče sprejeti tudi njegov zadnji vzdih. In če vam prodamo našo zemljo, jo morate čuvati kot svetinjo, kot kraj, kjer bo tudi beli človek mogel priti do okusa vetra, ki ga oslaja duh poljskega cvetja.

Svoje otroke morate naučiti, da so tla pod njihovimi stopinjami pepel dedov. Da bodo spoštovali zemljo, recite svojim otrokom, da je zemlja z nami v sorodstvu. Učite svoje otroke, kot delamo mi z našimi, da je zemlja naša mati. Karkoli zadene zemljo, bo zadelo tudi njene sinove. Če človek pljuva na zemljo, pljuva na samega sebe. Nekaj vemo, kar bo beli človek nekega dne odkril — naš Bog je isti Bog. Vi zdaj lahko mislite, da ga imate vi, kakor tudi želite imeti našo zemljo; a tega ne morete. On je človekov Bog in njegova milost je enaka za rdečega človeka kot belega. Ta zemlja je draga Njemu in škodovati zemlji pomeni prezirati njene-ga Stvarnika.

trovati nepremagljivo, zato pa tudi nezadolženo, gledanje na določena vprašanja. Kljub vsemu je bil sv. Bernard prinašalec vrednot, ne pa suženjstva.

Te dni sem imel priložnost, da sem govoril z nemško redovnico, ki deluje v Južni Afriki. Prav zaradi zgoraj omenjenega članka sem jo vprašal, kakšen smisel ima, da živi tam, in kaj lahko tistim ljudem posreduje. Nasmehnila se je: „Skoraj vsakdo me vpraša, zakaj grem spet tja nazaj. Grem zato, ker čutim in vem, da je tam moje mesto. Preprostim ljudem posredujem Kristusa, ki je edino upanje, da bodo s pomočjo njegovega nauka in ljubezni sposobni premostiti vsa nasprotja v deželi. Nasilje in boj prinašata samo nesrečo, Kristusov evangelij pa daje mir in odrešenje. Zato živim tam in želim ta nauk ljubezni posredovati vsem, ki hrepenijo po miru in spravi. Brez spoznanja in posnemanja Kristusa ni mogoče spremeniti tamkajšnjih razmer.“

Če bi vprašali naše misijonarje in misijonarke, ki delujejo v misijonih, bi dobili isti odgovor: „Posredujemo Kristusa.“ Apostol Pavel je zapisal: „Gorje mi, če bi evangelija ne oznanjal!“

Mi imamo pa že slab občutek, če se pogovarjamo o Kristusu. Takšen članek, kot je zgoraj omenjen, nas vrže iz tira. Le zakaj? Saj imamo Kristusovo ljubezen in ta nam zadošča. In prav ta nas sili, da odpremo svoj pogled tudi za oznanjevanje Kristusa. Svet se bo rešil, če bo njega sprejel. Brez njega bo človeštvu zavladovalo sovraštvo in nasilje.

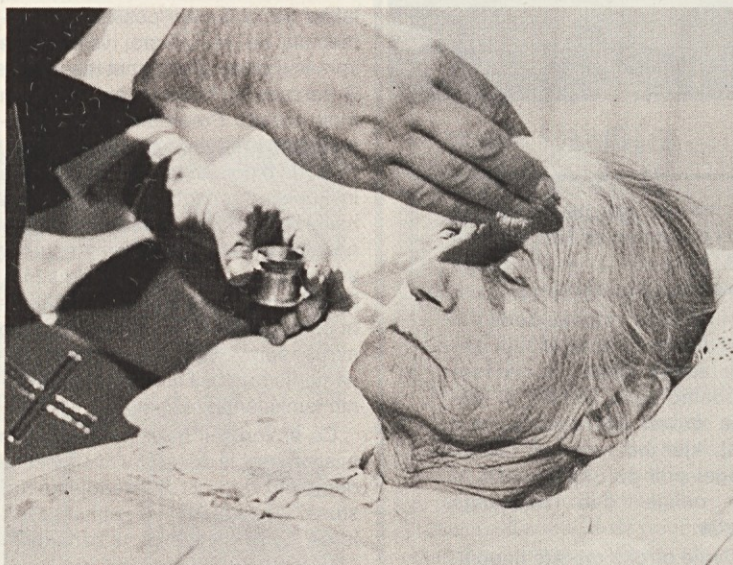
Naš prispevek za širjenje evangelija naj bi bil dvojen: denarna podpora in molitev. Oboje je potrebno, če naj bo oznanjevanje uspešno.

Nekdo je zapisal o materi Tereziji, da je zaposlena z dvojim, z delom za najbolj zapuščene in s stalno molitvijo rožnega venca. Kaj ko bi jo — po svojih možnostih in zmožnostih — posneli? Tako bomo prinašalci miru in svobode in božje ljubezni. Najbolj odpisanim, najbolj zapuščanim, najbolj potrebnim.

Vaš don Kamil

zakrament življenja

bolniško maziljenje

Bolečine in bolezni so za človeka vedno trda preizkušnja. Bolezen vrže človeka iz vsakdanjega delovnega ritma. Počuti se ogrožen, zapuščen, osamljen. Ne more biti več „zraven“, sredi življenja. Občuti nemoč in odvisnost od drugih. Spomni ga tudi na smrt, ki čaka vsako človeško bitje. Pogosto si bolnik bolj kot medicinske oskrbe želi človeške bližine. Hrepeni po nekem, ki bi ga razumel, ki bi ga potolažil, ki bi mu stal ob strani. Bolnik je nenadoma soočen s povsem novim izkustvom:

- iztrgan je iz svojega domačega okolja
- odrezan od vsakodnevnih opravil in srečanj
- nesposoben za delo
- brez prijateljev in najbližjih
- odvisen od drugih
- okuša krhkost človeškega bivanja.

Bolezen pa lahko vodi tudi do globljih spoznanj. Pomaga človeku, da odkriva bistveno, trajno, da preusmeri svoje življenje iz površne vsakdanjosti k temeljem. Sprašuje se o smislu trpljenja in življenja sploh.

Skrb Cerkve za bolne in trpeče brate in sestre je utemeljena v Jezusovem odnosu do bolnikov. Imel je čuteče srce zanje. Veliko jih je ozdravil, jim vlil upanje in jih potolažil. Pred bolečino je znal umolkni.

Apostol Jakob piše: „Če je kdo med vami bolan, naj pokliče starešine Cerkve in naj ga v Gospodovem imenu z oljem mazilijo ter nad njim molijo. Molitev, porojena iz vere, bo bolnika rešila in Gospod ga bo okrepil; če je v grehih, mu bodo odpuščeni“ (Jak 5, 14–15).

Srečanje z Jezusom v zakramentu bolniškega maziljenja okrepi bol-

nika v veri in upanju. Podari mu moč, da vidi in prenaša bolezen kot voljo Očeta, ki ga ljubi. Obvaruje ga malodušnosti in obupa. Podari mu potrpežljivost in notranji mir. Zato je prav, da ta zakrament prejmejo vsi bolniki, ki so zaradi starosti ali bolezni resno oslabei. Sveto maziljenje je predvsem zakrament za bolnike, ne za umirajoče. Zato ne smemo odlašati do zadnje minute življenja. Zakrament bomo prejeli veliko bolj koristno, če bomo z vero sodelovali. Seveda ga duhovnik podeli tudi tistim bolnikom, ki so izgubili zavest, pa so v življenju imeli željo spolnjevati božjo voljo in so živeli vsaj v neki povezavi s Cerkvijo.

Poleg skrbi za prejem bolniškega maziljenja moramo imeti vedno ljubezen do vseh preizkušanih ljudi. Radi jih obiskujemo, jim po svojih močeh pomagajmo, zanje molimo. Omogočimo jim redno prejetje zakramenta sprave in obhajila.

Jezus srečuje bolnike

Sveto pismo vidi v boleznih znamenje, da živimo v svetu, ki ni popoln. Naš svet ni raj.

Tudi Jezus ni napravil iz sveta para-džiža. Toda želel je ljudem pomagati in jih ozdraviti. Zato se je rad srečeval z bolniki, s trpečimi. On, ki prihaja od zgoraj, je stopil k tistim z dna, k trpečim, osamljenim, žalostnim, razočaranim, ki jim je brezskrbno veselje tuje, ki niso okusili sreče.

Bolnik dviga roke. Znamenje upanja in zaupanja.

Jezus se mu približa, se ga z roko dotakne, jo položi na čelo. Izraz ljubezni in naklonjenosti, kretnja ozdravljenja.

Jezus želi ozdraviti ljudi, da bi spre-

gledali, da bi slišali, da bi spregovorili, da bi hodili, da bi živeli . . .

Toda Jezus želi s svojo navzočnostjo še več. Želi opogumiti, vlti novih moči, pomiriti. Nase sprejme sleherno bol, ki jo moramo nositi.

Če pustimo, da nas ozdravi, pomeni, da iz nas nastane nov človek, v korenini: „Tvoja vera te je ozdravila.“

obred

Zakrament je vidno znamenje božje milosti. Pri bolniškem maziljenju je to znamenje:

- maziljenje z oljem
- polaganje rok.

Običajno mazili duhovnik čelo in dlani. Najbolj izrazna dela človeškega telesa.

Ko duhovnik mazili čelo, moli:

Po tem svetem maziljenju in svojem dobrotnem usmiljenju naj ti Gospod pomaga z milostjo svetega Duha.

Amen.

Pri maziljenju rok govori:

Odpusti naj ti grehe, te reši in ga milostno poživi.

Amen.

Nato moli:

Kristus, naš Odrašenik, z milostjo Svetega Duha ozdravi tega bolnika, odpusti mu grehe in ga reši vseh dušnih in telesnih bolečin. Usmiljeno mu vrni popolno zdravje, da bo po tvoji dobroti lahko spet opravljal svoje delo. Ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Skupna molitev in blagoslov zaključujeta obred.

breme

Ben je stopal po puščavski zelenici. Bil je hudo jezen. Svojemu besu je dajal duška s tem, da je uničeval vse, kar je bilo lepo in zdravo.

Ob robu zelenice je stala mlada bujna palma. V najboljši rasti. Zbodla ga je v oči. Vzel je velik in težek kamen in ga porinil v palmino krošnjo. Hudobno se je zarežal in krenil dalje.

Mlada palma se je stresla, nagnila, a kamna se ni mogla znebiti. Preveč čvrsto je tičal v njeni krošnji.

Potem se je mlado drevo še globlje zarilo v zemljo in se uprlo kamnitemu bremenu. Svoje korenine je pogreznilo tako globoko, da je doseglo najbolj skrite in globoke vodne izvire v zelenici. In kamen je dvignilo tako visoko, da se je njegova krošnja dvignila nad vsako senco.

S pomočjo vode in sončnih žarkov je iz mladega drevesa zrasla mogočna palma.

Čez leto dni se je Ben spet odpravil k zelenici, da bi pogledal, kako uspeva iznakaženo drevo. Zaman ga je iskal.

Takrat se skloni ponosna palma, mu pokaže njegov kamen in mu reče:

„Ben, zahvaliti se ti moram. Tvoje breme mi je vtilo moči.“

iz Afrike

bolnik v družini

— biti navzoč

Ni vsaka bolezen enako resna. Pogosto bolniku že veliko pomagamo, če mu krajšamo dolgčas. Pogovarjamo se z njim, mu poročamo o novicah ali kaj preberemo. Posebno je važno, da si vzamemo čas za bolnega otroka.

Bolnika je navadno strah samote. Zato mu podajmo roko, pogladimo ga po laseh, potolažimo ga. Majhne pozornosti imajo velik učinek. Poravnamo mu vzglavnik, hladimo mu čelo in ustnice, pogrejemo noge. Storiti je treba to, kar veleva ljubezen.

— znati poslušati

Bolnik rad govori o svojih tegobah. Želi pozornega poslušalca. Če pa že spregovorimo, naj bo naša beseda opogumljajoča. Spomnimo ga, kaj vse dobrega je za nas in za druge storil, kaj nam pomeni. Priključimo mu v spomin vesele dogodivljaje, pa razne pomembnosti, na katere je ponosen.

— govoriti resnico

Najtežje je povedati resnico. Kdaj? Za to ni pravila. Ponavadi bolnik sam čuti, kako je z njim. Če govorimo o resnosti njegovega stanja, še ne pomeni, da mu odvezemo vsako upanje. Strah pred smrtjo naj premaga zaupanje v Boga.

— ohraniti domačnost

V težki bolezni je nujno zdravljenje v bolnišnici. Ne pustimo bolnika samega! Običajno ga, uredimo bolniško sobo tako, da bo v njej vsaj nekaj domačnosti. A če je le mogoče, naj bo bolnik v domačem okolju. Bolezen in smrt sta izkustvi, težki, a globoki.

čudež matere Terezije

Mislim, da se bodo vsi, ki jo poznajo, strinjali, da je danes mati Terezija edinstvena na svetu: pa ne v navadnem pojmovanju slave, temveč čisto v nasprotnem smislu, kot človek, ki se je potopil pod vsakdanjo raven človeštva, da se istoveti s človeškim trpljenjem in revščino.

Ljudje, ki se tako popolnoma žrtvujejo kot mati Terezija, nimajo življenjepisa. Če govorimo z življenjepisnega stališča, se v njihovem življenju nič ne dogaja. Kdor živi za druge in v drugih kakor ona in njene sestre misijonarke ljubezni, pušča vendar vse okoliščine, v katerih se izkazuje lastni „jaz“ in njegova volja. „Ne živim več jaz, temveč Kristus živi v meni,“ posebno rada ponavlja.

Nekoč sem ji zastavil nekaj vprašanj o nji, o njenem otroštvu, o starših, domači hiši in kdaj se je odločila za redovniški stan. Odgovorila mi je, da so se doma izredno lepo razumeli in da je bila edina ovira, ko je v šoli začutila redovniški poklic, ravno ljubeča se, srečna družina, ki je ni želela zapustiti. Seveda je poklic zmagal, za zmeraj. Posvetila se je Kristusu in po njem svojim bližnjim. To je bil konec njene življenjepisa in začetek življenja. S tem da je zatajila sama sebe, se je našla, in sicer po edinstveni krščanski preobrazbi, ki se nam je razodela v križanju in vstajenju, ko umiramo, da bi živeli.

Malcolm Muggeridge
(*Nekaj lepega za Boga*)

Malcolm Muggeridge

Angleški časnikar, pisatelj in voditelj televizijskih oddaj Malcolm Muggeridge je po svetu zaslovel s svojo knjigo „Nekaj lepega za Boga“, v kateri opisuje svoja srečanja z materjo Terezijo iz Kalkute, ustanoviteljico Misijonark ljubezni, ki se posvečajo najbolj ubogim med ubogimi. Prav življenje te izredne žene je v njegovi notranjosti vzbudilo klic po Bogu. Skupaj s svojo ženo Kitty se je podal na pot iskanja popolne resnice, ki se je končala v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov na podeželju Sussexa. Tam sta 27. novembra 1982 slovesno izpovedala katoliško vero.

Dolga leta je v sebi premleval misel, da bi postal katoličan. Silno si je želel narediti ta korak, a ga je nekaj skrivnostno zadrževalo, da tega ni storil. Šele mati Terezija mu je odprla povsem nov pogled na to, kaj se pravi biti kristjan. Odkrila mu je izredno moč ljubezni in pokazala, kako se ta ljubezen v duši, ki se

ji odpre, tako razraste, da zaobjame ves svet.

Imel je številne pomisleke zoper katoliško vero in njene duhovnike. Pogovori z materjo Terezijo, njena živa vera, ki je zrasla iz vsakdanjega obhajila in se krepčala v molitvi in razdajanju za druge, mu je sčasoma razblinila marsikateri dvom. Takole opisuje svoj notranji boj:

„Mislim, da v našem duhovnem življenju poteka neko podzavestno dogajanje, spričo katerega po letih dvomov in negotovosti nenadoma zablesti jasnost in gotovost. Ko pridemo do te stopnje, rečemo kot sleporojeni, kateremu je Jezus povrnil vid: ‚Eno vem: da jaz, ki sem bil slep, zdaj vidim.‘

Prva stvar, ki jo ugotovimo, je neuničljivost Cerkev. Skozi razburkano dvatisočletno zgodovino je nekdo, ne meneč se za padce in zmede, vsak dan in morda vsako uro v kakšnem delu sveta nenehno pri oltarju, v zakramentalnih podobah, delil Kristusovo telo in kri. Potem so tu svetniki — od apostola Pavla do matere Terezije, ki so vsi, na tak ali drugačen način, pripomogli, da se je poživljala vera, ki hrani Cerkev iz roda v rod.

To so torej praktična razmišljanja, ki so me privabljala v katoliško Cerkev. Vendar je še veliko drugih razlogov, ki pa jih je težko izpovedati. Nekakšen občutek, da se vračam domov, da povezujem niti izgubljenega življenja, da se odzivam glasu zvona, ki že dolgo pozvanja, da zasedem mesto ob mizi, ki je bilo dolgo izpraznjeno . . .

Še nekaj moram povedati: svoje spreobrnjenje h katoliški veri sem opisal kot samotno izkustvo. Dejansko pa je bila žena, ki je že štiriinpetdeset let moja soproga, ob meni na vsej moji poti. Hodila sva skupaj kakor ena sama oseba.“

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

PRAZNOVANJE 900-LETNICE ROJSTVA SV. BERNARDA

V Stični so konec avgusta praznovali to obletnico ustanovitelja cistercijanov. Dopoldansko mašo je vodil beograjski nadškof Perko, popoldansko pa ljubljanski nadškof Šuštar skupaj s škofi Krambergerjem, Pirihom, nadškofom Turkom, Jenkom in Kvasom, stiškim opatom Nadraham in številnimi duhovniki. Ljudi je bilo veliko. Maše so se udeležili tudi minister za kulturo Capuder, za šolstvo Vencelj in za turizem Paš ter ljubljanski župan Strgar. Pri maši so peli pevski zbori dekanije Grosuplje, po maši pa je imel slavnostni govor minister Capuder.

TURISTIČNI VODIČ „POMURJE OD A DO Ž“

Pomurska založba iz Murske Sobote je izdala turistično publikacijo „Pomurje od A do Ž“. Ta vodnik po Pomurju vsebuje številne podatke o vsej pokrajini, njenem gospodarstvu, turističnih in drugih znamenitostih in o 345 tamkajšnjih naseljih. Knjiga vsebuje v prvem delu fotografsko predstavitev vsega Pomurja, v drugem pa besedilo, urejeno po pojmihi.

REKORDNA PRODAJA SLOVENSKEGA PIVA

Pivovarna Laško pošlje dnevno na trg 1,8 milijona steklenic piva. Ker je ta pivovarna v Jugoslaviji edina, ki polni pivo v pollitrske pločevinke, so te prodane že vnaprej. Pivovarna Union je julija prodala 26.625 milijard steklenic piva, izvoz pa letos povečala za 100 %; največ piva izvozi v Italijo, ZDA

in na Švedsko. Mariborska pivovarna pošlje dnevno na trg od 8 do 10 tisoč zabojev piva.

V SLOVENIJI JE MOGOČE PRIDELOVATI DOBRA VINA

Slovenija ima veliko površin, tako imenovanih absolutnih vinogradniških leg (na njih kaj drugega razen grozdja ne uspeva), na katerih znamo pridelati dobro grozdje in iz njega tudi dobro vino. Največ vinogradniških površin je na Štajerskem, na Primorskem in v Posavju z vinorodnimi okoliši Krško, Bizeljsko, Bela krajina in Dolenjska. Absolutnih vinogradniških površin je skupno 33,5 tisoč hektarjev, z vinsko trto je pa posajenih le 19,5 tisoč hektarjev. Vsak prebivalec Slovenije popije v poprečju 45 litrov vina na leto, saj ga pridelamo letno 700 tisoč hektolitrov. 5 do 10 % pri nas pridelanega vina je vrhunske kakovosti.

od tu in tam

BERNARDIN

Po 186 letih je bila na veliki šmaren na Bernardinu, obmorskem kraju med Piranom in Portorožem, ob stari, zvečine porušeni cerkvi spet maša, ki ji je prisostvovalo veliko domačinov in turistov. Koprski škof Pirih je maševal v štirih jezikih, navzoč pa je bil tudi slovenski minister za turizem Paš.

BLED

Z letošnjo kmečko ohcetjo so se Blejčani vrnili k starim običajem: prvič po vojni sta se mlada dva v okviru

Znamenita gotska cerkev v CRNGROBU, 4 km severno od Škofje Loke, z delom romanske stavbe iz 13. stol. in freskami od 14. stol. naprej.

kmečke ohceti tudi cerkveno poročila v farni cerkvi sv. Martina. Prireditelji so predstavili sestavne dele ohceti, od po-

PTUJ, pot na grad

SPODNJA IDRİJA leži ob sotočju Idrijice in Kanomljice. Staro strnjeno jedro kraja se širi na obeh bregovih Idrijice.

stavljanja mlaja in predajanja neveste do zaplečvanja in ohcetne pojedine, ob tem pa tudi razna kmečka opravila. Goštinci so na svojih stojnicah ponujali številne že skoraj pozabljene domače jedi.

BUDANJE

Vsaj tristo Budanjevcev se je konec avgusta povzpelo peš na skoraj 1000 metrov visoki vrh Kovk, kraj, kjer se konča Trnovski gozd in se začne Vipavska dolina. Tokrat so se zbrali že četrtič, da bi se dobili skupaj in dan veselo preživeli. Starejši občani se še spominjajo, kako so včasih marsikatero rekli ob poletnih večerih pod lipo, orehom ali kostanjem, na klopi, zidu ali kar na robu gnojišča. Takrat so se kosci in grabljice dobivali pri košnji, drugi pri okopavanju trt, ličkanju koruze, ribanju repe in trgatvi. To pot je na mlaju plapolala slovenska zastava z lipovim listom. Okoli dvajset fantov in nekaj deklet je na goro priteklo. Zmagovalec se je za nagrado lahko spustil z gore z zmajem. Ljudje so se sprostili ob družabnih igrah.

CELJE

Mariborski škof Kramberger je ko-

nec avgusta ob navzočnosti večtisočglave množice posvetil novo cerkev Sv. Duha v Novi vasi pri Celju. Cerkev je bila zgrajena v poldrugem letu. Prejšnjo cerkev Sv. Duha v Celju so leta 1962 podrli zaradi „urbanističnih načrtov“, potem so pa prošnje za nadomestno gradnjo romale na oblasti 25 let. Župnija Sv. Duha obsega danes 13.000 prebivalcev. Cerkev ima 400 sedežev, razporejenih v polkrogih, k bogoslužju pa lahko sprejme 1500 ljudi. Načrte je naredil arhitekt Marianko. S škofom je pri posvetitvi somaševalo deset duhovnikov.

CELJE

Ob Šmartinskem jezeru so dobili celjski ribiči nov ribiški dom. Ribiška družina Celje šteje 700 članov, med njimi je 50 ribičinj. Že odkar je tu umetno jezero, in to je 20 let, so si želeli tak dom. Doslej so imeli le skromno lesenjačo. Ob lični podkleteni brunarici bodo zdaj postavili še nekaj rekreacijskih naprav. Celjska ribiška družina skrbi za 400 hektarjev vodnih površin. Samo v Šmartinsko jezero vloži na leto več kot 7000 kilogramov rib.

CELJE

V celjski Zlatarni so naredili kovanec za 1 lipo iz srebra 925 čistine sterling silver in za 10 lip iz zlata čistine 900. Na obeh je oblikovan lik Franceta Prešerna z letnico rojstva in smrti. Kovanca je naročil holding Lipa. Izredno lepo sta uspela.

DUTOVLJE

V Dutovljah so končali 20. jubilejni praznik terana in pršuta s sprevodom okrašenih kmečkih voz, med katerimi je bila tudi kočija z lipicanci. Ob tej dvodnevni prireditvi je bila najbolj zanimiva razstava o dopolnilni dejavnosti na kmetijah, ki je prikazovala organizacijo turizma na kmetijah, pripravo domače hrane, sušenje mesa in mesnih izdelkov, izdelovanje sira, izdelovanje sodov, košev, šivilskih izdelkov, pridelovanje terana, tropinovca, brinjevca in drugih kraških dobrot.

GORNJA RADGONA

Letošnji tukajšnji kmetijski sejm je bil že 28. po vrsti. Blizu 1200 razstavljalcev je razstavljalo svoje izdelke, pridelke in živino v vrednosti 100 milijard dinarjev. Razstavni prostor so letos razširili za približno 8000 kvadratnih metrov, postavili pa so tudi nov hlev za razstavo konj. Med sejmom so se zvrstila strokovna posvetovanja, okrogle mize in pogovori o pridelavi in predelavi hrane, kmetijski politiki in za kmetijstvo pomembnih spremljajočih dejavnostih. Na sejmu so ocenjevali domače mesnine, mleko in mlečne izdelke, slovenska vina in kmetijsko mehanizacijo. V devetih dneh je sejm obiskalo 220 tisoč ljudi, kar je doslejšnji rekord. Zadnji dan sejma so začeli s sprevodom približno 70 voz, na katerih je skoraj 800 članov turističnih društev in drugih organizacij iz vsega Pomurja prikazovalo krajevne šege in običaje.

HRASTNIK

22. avgusta je v skladišču gotovih izdelkov Steklarne Hrastnik izbruhnil požar, ki je zahteval tudi tri smrtno žrtve. Požar je zajel približno 14.000 kvadratnih metrov površine in uničil dvomesečno proizvodnjo: različne kozarce, razsvetljavno steklo, namenjeno zvečine izvozu, in del izdelkov za

široko porabo. Vzroka požara še niso odkrili, pa tudi škode še niso ocenili.

IDRIJA

Petega čipkarskega festivala se je udeležilo 135 odraslih in 55 mladih klekljaric iz Slovenije ter 22 Francozinj iz pobratenege Aumetza, ki so se naučile klekljanja v Idriji. Na tekmo vanju je bila pri otroških izdelkih pomembna kakovost čipk, pri odraslih pa čas, v katerem so naredile značilno idrijsko čipko z nekaj osnovnimi risi in vogali. Največ zanimanja številnih obiskovalcev je bilo za ogled idrijskega živosrebrnega podzemlja in poti v osrčje idrijskih gozdov.

IZOLA

Štiriindvajseti ribiški praznik je samo v soboto, 18. avgusta, obiskalo kakšnih dvajset tisoč ljudi. Na desetih stojnicah s hrano in pijačo so prodali na tisoče porcij različnih jedi, med katerimi ni manjkalo sardelic in lignjev.

KRANJ

40. Gorenjski sejem je na razstavišču v Savskem logu, ki zavzema 30.000 kvadratnih metrov prostora, odprl član predsedstva RS Oman. Na razstavišču je več kot 700 razstavljalcev iz Jugoslavije in tujine prodajalo blago za široko rabo in druge izdelke, vse od uvoženih kuhalnic do avtomobilov in montažnih hiš. V desetih dneh je sejem obiskalo okrog 150 tisoč ljudi. Razstavljalci so prodali za 340 milijonov dinarjev blaga. Največji iztržek so imeli prodajalci kmetijske in gozdarske mehaniza-

KOZJE je krajevno središče ozemlja, ki ga po njem imenujemo Kozjansko, postavljeno v dolino Bistrice pod Kozjakom. Do Brestanice je 22 km.

cije, opreme za gostinstvo in mesarstvo, avtov, bele tehnike in akustičnih aparatov. Bohinjskega sira so prodali na tone.

LJUTOMER

Prireditelji Prleškega sejma v Lotmerki, ki je letos dodobra napolnil središče prleške metropole, se močno trudijo, da bi stare, domače obrti dobile častno mesto, vendar bitko izgublja. Plastične igrače, poceni uvoženi tekstil in najrazličnejši kič vztrajno izpodrivajo lončarje, pletarje, kolarje in kar je še bivših obrti. Turistični delavci

so sejem poživili z nastopi pihalne godbe, folkloristov, tamburašev, gojiteljev golobov in ljubiteljev psov.

MARIBOR

Ob začetku letošnje sezone so na Mariborskem otoku odprli nov 38-metrski kopališki tobogan, v začetku avgusta pa na kopališču Tama nov 53-metrski tobogan, ki je eden največjih v državi. V obeh kopališčih se je število obiskovalcev močno povečalo.

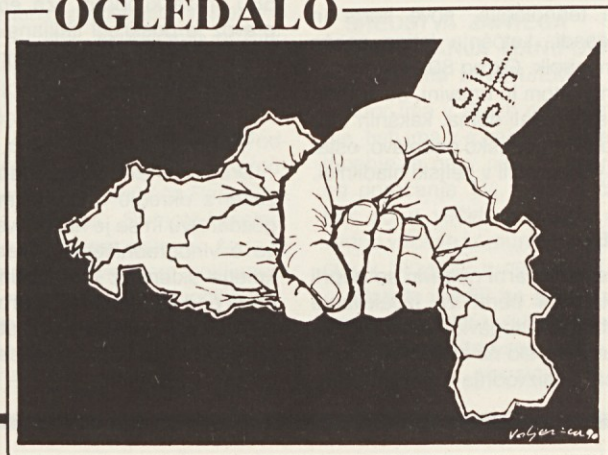
MARIBOR

V stari stavbi osnovne šole Prežihov Voranc so obnovili kurilnico, ki bo odsej na plin, dotrajana stranišča in umivalnice, učilnice tehnične vzgoje in zaradi večje varnosti še plinsko napeljava. Poleg šole gradijo še prizidek za šolsko kuhinjo in jedilnico, telovadnico in posebno učilnico za fiziko s kabineti.

MARTINJE

Po 42 letih je bila 15. avgusta za en dan odprta meja med Martinjem na severu Prekmurja in Gorenjim Senikom v Porabju. Dopoldne je bilo slavlje na meji, ki se ga je udeležil tudi minister Dular. V športnem centru v Martinju so

OGLEDALO

Na živilskem trgu v Ljubljani je prijetno domače in žensko zgovorno.

nastopili domači pevci, godci, pesalci, prav tako pa gostje iz Porabja, vsega skupaj se je zbralo do 2000

ljudi. Vrh dneva je bila slovenska maša v cerkvi na Gorenjem Seniku.

MISLINJA

V Mislinji so slovesno odprli 1200 kvadratnih metrov velik prizidek k osnovni šoli. V njem je osem strokovnih učilnic z oddelki za pouk kemije, biologije, fizike itd. Hkrati so proslavili tudi 160-letnico šolstva v tem kraju.

PETROVČE

Letošnji pridelek jabolk v sadovnjaku Mirošan je najkakovostnejši v zadnjih tridesetih letih. Nekaj je k temu pripomoglo ugodno vreme, še več pa sodobna tehnologija, nove sorte in mladi nasadi. Letošnja letina znaša 2200 ton jabolk. Okrog 800 ton so ponudili sindikatom in trgovini, od 100 do 150 ton so prodali doma, kakšnih 200 ton je šlo v industrijsko obdelavo, ostalo pa so vskladiščili v celjski hladilnici.

POLZELA

V polzelski tovarni nogavic so odprli nov proizvodni obrat za izdelovanje ženskih hlačnih nogavic. Več kot 60% teh nogavic bo šlo na zahodnoevropska tržišča. Proizvodnja v novem obra-

tu, katerega površina meri 2500 kvadratnih metrov, je vodena računalniško.

PREVALJE

Tukajšnja župnija je praznovala 650-letnico obstoja, sedanja cerkev pa stoletnico. Obnovljeni verski hram je blagoslovil mariborski škof Kramberger. Zbralo se je več kot 3000 vernikov. K maši je prišel tudi predsednik slovenske vlade Peterle, ki je po maši ljudem povedal, da dobiva slovenska vlada z vseh koncev Slovenije podporo za svoje delo. „Slovenijo in njeno suverenost bomo zavarovali: imamo voljo, moč in ljudi za to. Čas je, da naš narod zaživi v svobodi, kakor živijo v svobodi normalni narodi v Evropi.“ Na trgu pred cerkvijo so cerkveni pevci, otroški zbor, recitatorji in godba na pihala pripravili lep prosvetni program.

PTUJ

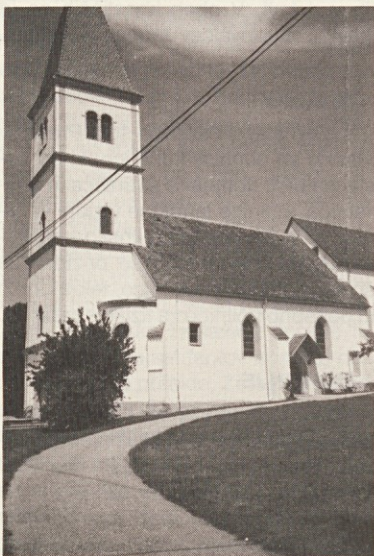
V Viteški dvorani je bila osrednja proslava občine Ptuj, ki se je med drugim udeležil tudi predsednik slovenske skupščine Bučar. V pozdravnem govoru je rekel, da ima Slovenija vse možnosti za prehod v Evropo, pri čemer pa se mora naslanjati predvsem na lastne korenine. Omenil je tudi delo sedanjega republiškega vodstva, ki mora za prihodnost postaviti visoka moralna načela, kar od njega zahteva že zdaj trdo in sistemsko delo.

SEČOVLJE

Letos so hruške v nasadu Vinakopra v sečoveljski dolini zelo dobro obrodile. Ves pridelek, približno 700 ton hrušk, so izvozili v Italijo, po 550 do 580 lir za kilogram. Za embalažo in prevoz je poskrbel italijanski kupec iz Ferrare. Približno dve tretjini hrušk je sorte viljamovka.

SEMIČ

Drugi tridnevni kmečki tabor, ki se je začel z okroglo mizo o kmetijstvu in gozdarstvu in se je nadaljeval z razpravo o vinogradništvu in kletarstvu, so kmetje sklenili z množičnim zborovanjem pod sedemsto let staro lipo v Gorenjcih pri Semiču, kjer sta zbranim spregovorila člana predsedstva RS Oman in Plut.

Župna cerkev Vnebovzete, eden najlepših primerov gotske umetnosti na Goričkem v Prekmurju, v Gradu, prej imenovanem Gornja Lendava.

vrenje V slovenskem kotlu

Pri temle pregledu smo malo kasni, to pa zaradi treh poletnih mesecev, v katerih se je v Sloveniji toliko dogodilo, da nismo mogli v prejšnji številki vsega sporočiti.

KMECLOVI ČUDNI OČITKI

V govoru steklarjem v Hrastniku je Kmecl (8. jul.) novi oblasti naprtil očitke, ki jih je mogoče razumeti samo kot proizvod slejkoprejšnjega partijca — prenoviteljstvo se ga je še zelo malo prijelo.

Demos naj bi hotel slovensko državno predsedstvo, v katerem sedijo trije komunisti (Kučan, Kmecl, Zlobec), predsednik Kmečke zveze Oman in predsednik zelenih Plut, z vsemi sredstvi in na vse načine odriniti v kot. Kot dokaz za to navaja med drugim dejstvo, da slovenska skupščina ni izvolila za ustavnega sodnika Ribariča, ki ga je predsedstvo predlagalo. V sleherni demokraciji ima skupščina pravico predlog predsedstva sprejeti ali ne sprejeti. Kmeclov očitek je torej povsem ničn.

Kmecl je očital novi oblasti, da odstavlja „rdeče“ sodnike. Šlo je za predsednico Vrhovnega sodišča Republike Slovenije Francko Strmole-Hlavec. Vrsto let, v prejšnjem sistemu, se je ta gospa na svojem visokem poklicnem mestu ravnala strogo po navodilih partije, s tem pa marsikomu prizadejala velike krivice. V demokraciji bi se morala takšna oseba sama od sebe prvi

hip umakniti v zasebno življenje. Ker ji je sedanji pravosodni minister namignil, naj se v lastnem interesu umakne, je nastal ogenj v strehi. Tudi ta Kmeclov očitek je brez veljave.

Dalje je Kmecl očital novi oblasti, „novim reformatorjem“, da je začela strahovati novinarje. K temu je zapisala Spomenka Hribar: „Meni se prej zdi, da so ‚novi reformatorji‘ kar nekam ‚ustrahovani‘ od novinarjev, saj ne naredijo koraka, da jim ne bi kdo skopal jamice, in ne odprejo ust, da jih ne bi kdo potegnil za jezik, jih zasmehoval in zasramoval.“ (DELO, Lj., 28. 7. 90). Najbrž je Kmecl mislil pri tem očitku na zakon, ki ga je predlagal slovenski izvršni svet, po katerem bi izvršni svet postavjal in odstavjal urednike. Prenovitelji so se oklicali za lastnike dnevnika Delo (ki ga je dejansko kupila in vzdrževala v prejšnjem sistemu vsa družba), da bi v podjetju Dela imeli nanj odločilen vpliv. Tudi pri tem očitku je Kmecl udaril mimo.

Končno je očital, da hoče nova oblast igrati s predsedstvom „grde igre“. Kaj jih ne igra ravno današnja opozicija, s Kmeclom vred, na račun Demosa?

Spomenka Hribar: „Nikomur ni še (Demos) skrivil lasu na glavi — zaradi političnih stvari —, nihče še ni šel na cesto, ker bi ga nanjo pognal Demos, nobena knjiga še ni bila zaplenjena, nihče se ni znašel ne po sodni odločbi ne zahrbtno spravljen v ječo. Ali ni čudno obnašanje, kakor da je bilo doslej vse v redu, sodstvo, gospodarstvo, svoboda tiska, univerze, zdaj pa je vse narobe? Ali niso to neke vrste ‚igre‘, ki jih doslej še nismo poznali?“ (DELO, Lj., 28. 7. 90).

SREDSTVA JAVNEGA OBVEŠČANJA MANIPULIRAJO Z JAVNIM MNENJEM

Kdor ima v svojih rokah javno mnenje, tisti ima v rokah tudi oblast. Javno mnenje je pa v največji meri odvisno od poročanja TV, radia in časopisov. Ker so v večini primerov mediji še vedno v rokah komunistov, je demokracija v Sloveniji v nevarnosti.

„Tisk in mediji ne gredo v korak s procesom demokratizacije v Sloveniji. Povsem očitno so glasilo strank, ki so danes v opoziciji, in izražajo

predvsem kritična stališča do sedanjve vlade. Vendar ne gre za pošteno kritiko, temveč večinoma za kritiziranje vnaprej. Cilj pa je očitno ta, da zmanjšujejo ugled predstavnikov Demosa in skušajo v ljudeh vzbuditi nezaupanje do njih . . . Slovenska opozicija prek medijev manipulira z javnim mnenjem, da bi zmanjšala moč njej nasprotnih strank. Pri tem ponavljajo napako, ki so jo naredili že v preteklosti: doseči oblast za vsako ceno in z vsakim sredstvom.“ (RAST, Trst, 90/7).

O DIREKTORJIH

V prejšnji družbeni ureditvi na Slovenskem je moral imeti skoraj vsakdo, ki je hotel zasesti direktorsko mesto, rdečo knjižico ali biti vsaj moralno-politično neoporečen, to je, trobiti je moral v partijski rog. Danes isti ljudje, komunisti-prenovitelji, na ves glas ponavljajo, da se je treba pri direktorjih ozirati samo na njihovo strokovno usposobljenost. Zakaj govorijo to? Zato, ker na večini stolčkov še vedno sedijo oni, pa se bojijo, da jih bodo morali prepustiti bolj sposobnim, zlasti pa bolj moralno zares neoporečnim — torej tistim brez knjižice.

Dr. Marko Kos: „Očitki komunistov o revanšizmu bivše opozicije, ki je prišla na oblast, nečejo pojenjati. Komunisti nimajo pravice govoriti o revanšizmu, ker so bili oni tisti, ki so ga izvajali vsa desetletja najbolj ognjevit. Tisoči profesionalnih direktorjev, strokovnjakov v svojem poklicu, so bili njihove žrtve. S tem so napravili prostor za napredovanje svojih kadrov . . . Komunisti sami ugotavljajo, da je prišlo do negativne selekcije. Če je prišlo in kjer je prišlo do negativne selekcije, je očitno treba to danes popraviti. To ni revanšizem, marveč je ena osnovnih menedžerskih metod za izbiro sposobnega kadra. Menedžmenu je treba dati vsa pooblastila, ki gredo krmarju firme. Izbirati mora vse svoje vodilne sodelavce in jih odstavljati brez vmešavanja kogarkoli.“ (DELO, Lj., 9. 8. 90).

Tako ravnajo povsod po svetu. Posebno takrat, ko gre za največja podjetja z desetstisoči delavcev in stotinami firm, ki živijo od njih. Nobena vlada ne trpi na takih mestih nestrokovnih direk-

torjev. Nekatere postavi tudi pred sodišče za stvari, ki so desetkrat bolj nedolžne, kot so pri Elanu.

Dolga leta je bilo podjetje Elan partijski „paradni konj“. Sedaj mu grozi stečaj. Zaradi nesposobnosti ali nepoštenosti vodilne ekipe? No, sindikati, ki so bili vseh 45 let samo pesek v oči delavcev, saj so v njih vodstvu sedeli partijci, ki so z delavci manipulirali v korist partijcev v politiki, zdaj naenkrat načrtujejo stavko v Elanu. Proti komu? Proti prejšnjemu vodstvu, ki je Elan zavozilo? Proti sedanji vladi, ki jih ne potegne iz gnoja? Kje so bili sindikati pred desetimi leti, ko bi lahko še marsikaj rešili? Zakaj niso takrat stavkali?

Dr. Marko Kos: „Končno je treba razčistiti položaj sindikatov. Sindikati si ne morejo lastiti položaja partije, ki je odločala o tem, kdo bo direktor. To ni stvar sindikatov. Sindikati lahko postavljajo svoje zahteve in se zanje bore. To je njihova pravica. Sindikati grede lahko tudi v stavko, da podpro svoje zahteve. Vendar pa je pri tem treba zahtevati, da stavkajo na svoje stroške, ne pa na stroške podjetja . . . Sindikalni vrh ima neke zahrbtne namene, ki niso v nobeni zvezi z delavci. In to tisti sindikati in isti ljudje, ki so pripomogli k temu samoupravljanju, ki je bilo zločinsko, ker je Slovenijo uničilo — in to ne v vojni

in brez nasilja. V drugih državah so takšne zločinske ekipe zaradi zarote proti narodu postavili pred sodišče.“ (DELO, 9. 8. 90).

KDO BLOKIRA NOVO OBLAST?

Nova slovenska vlada je v svojih predlogih za zagotovitev gospodarskega napredka in demokratične preobrazbe družbe blokirana od ostankov starega totalitarizma, ki so ostali nedotaknjeni.

Pavle Deu: „Strukture, ki so povzročile tolikšno gospodarsko in moralno škodo, še vedno vztrajajo na starih položajih, čeprav so rezultati njihovega 45-letnega vodenja katastrofalni. Brez kančka sramu opnašajo tri mesece stari novi vladi nesposobnost, nepremišljenost, nestrokovnost, netaktičnost, da nas potiska nazaj v petdeseta, svinčena leta, v čase cenzure, represije in mornizma . . . Vse nas je 45 let boljševisličnega enoumja duhovno in moralno pohabilo . . . Našega gospodarstva ni uničila nesposobnost gospodarstvenikov, temveč razpad osebne morale in odgovornosti. Kot kužna bolezen se je razneslo nedelo, neodgovornost, kriminal, neiskrenost, oportunitizem in do skrajnosti skrhani medsebojni človeški odnosi . . . Ne-

morala boljševisličnega mišljenja ni bila le odlika partijske vrhuške, temveč se je razlezla do poslednjega člana partije, ki je prav tako pričakoval, zahteval in tudi dobil določene prednosti, npr. na delovnem mestu, pri plači, pri napredovanju, pri stanovanju itd. Mnoga delovna mesta so bila rezervirana le za člane partije. Pri tem mislim na novinarje, univerzitetne profesorje in direktorje.“ (DELO, Lj., 11. 8. 90).

OSAMOSVAJANJE SLOVENIJE

V Jugoslaviji se Slovenija in Hrvaška vedno bolj osamosvajata. Zanju prihaja v poštev le še Jugoslavija kot konfederacija z maloštevilnimi skupnimi funkcijami in ustanovami. Tema dvema republikama ne bo nihče več preprečil, da bi si ne zgradili lastnih odnosov s tujino.

„Nevarnost nasilnega posega s strani jugoslovanske ljudske armade, ki je pod srbskim vodstvom in ki se navdihuje pri velesrbskem leninizmu, je iz meseca v mesec manjša. Vojaško moštvo, ki ga pretežno sestavljajo Nesrbi, se bo le s težavo pustilo zlorabiti kot srbsko orodje zatiranja. In kdor dandanes vkoraka v miroljubno deželo, podira za seboj mostove, ki vodijo v civilizirani svet.“ (FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 21. 8. 90).

Politična higiena v Sloveniji

Izraz sem bral pri g. Pučniku.

● Za to higieno danes v Sloveniji gre.

Primer: Nekdo je bil v prejšnjem sistemu član političnega vrha. Tudi če je bil osebno popolnoma pošten, je vendar že s tem, da je sedel na vrhu, pomagal vzdrževati sistem, ki je Slovincem prizadejal toliko krivic, saj jim je dolga desetletja jemal njihovo naravno pravico do demokratičnih svoboščin. Potem je

totalitarnemu sistemu odzvonilo, ta človek se je pa spet znašel na političnem vrhu. To ni niti lepo več. Je proti splošnemu okusu. Proti estetiki. Še manj pa je to etično. Tak človek je s prejšnjim ravnanjem kratko malo izgubil pravico do vodstvenih mest v demokraciji.

● In mediji.

Da ustvarjajo javno mnenje mediji, je jasno. Da je demokracija življenjsko odvisna od javnega mnenja, tudi. Pa da mora demokracija sama sebe braniti, prav tako. Kdor je prišel v prejšnjem sistemu na ključno mesto pri medijih zaradi rdeče knjižice in je trobil v njegov rog, praviloma ne bo zmožen služiti

demokraciji (ne vladi ali strankam!). Da ne bo delal demokraciji škode, mora s tega mesta. Tudi če je plačan za svoje nedelo, bo naredil narodu manj škode, kot če bo ostal tam, kjer je. Kazalo bi na tem področju pohiteti: vsak zamujen dan se utegne kasneje vladi maščevati. Zlasti še zaradi posledic zavoženega gospodarstva, ki utegnejo zasejati vedno več nezadovoljstva proti novi vladi (na kar določena okolja željno čakajo).

● Pa direktorji.

Podpora ljudskih množic demokraciji se bo odločila ob sadovih lete na gospodarskem področju. Tudi tu velja, da gre ljubezen skozi

KAJ SE SKRIVA ZA STAVKO?

Za sredi septembra pripravljajo slovenski sindikati stavko. Da je to čisto navadna farsa, je vsakomur, ki količkaj pozna nove slovenske razmere, popolnoma jasno. Partijski sindikati hočejo gospodarski položaj še poslabšati, ker bi radi vrgli novo oblast, izvoljeno na vsaj formalno svobodnih volitvah (da je imela v vseh pogledih pri teh volitvah partija prednost — v medijih, denarju, mreži zaupnikov . . . — je jasno). To je zadnji namen te stavke.

Marko Kos: **Partijski sindikati so napovedali vojno demokratični pomladi Slovenije. S svojo stavko bi radi zrušili vlado, ki so jo izvolili Slovenci zato, da končajo partijsko diktaturo. V vodstvu „svobodnih“ sindikatov je 92 odstotkov (bivših) partijskih kadrov. Za te kadre so bili delavci še lani jeseni popolnoma nepomembni, saj so bile stavke zanje samo neljuba motnja samoupravne graditve. Še ime „stavka“ ni bilo dovoljeno v javnosti do konca Titove ere.**

Vsi člani vodstva teh sindikatov so bistveno pripomogli k razmeram, proti katerim ženejo sedaj delavstvo v stavko. Čehi glavne vodje takšnega nacionalnega propada postavljajo pred sodišče — pa čeprav so starci.

Kakšno strahovito licemerstvo je poziv teh bivših kolovodij k stavki! Človek niti ne doume vse globine

zelodec. Če bodo imeli ljudje delo in kruh, nima nedemokracija pri nas nobenega upanja več. Zato drži, da je strokovna usposobljenost direktorjev zelo važna. Ni pa edini pogoj za uspeh. Vsaj toliko je važna tudi poštenost vodilnih kadrov in njihov resen in resničen napor za uvajanje tržnega gospodarstva. Saj je bilo že čuti o možnih poskusih sabotaže tudi na tem področju. Če je direktor s knjižico sposoben, pošten in tržno usmerjen, naj ostane — če ni drugega kandidata brez knjižice. Sicer pa naj gre. Končno ni nikjer zapisano, da naj bodo dosedanji privilegiranci takšni tudi v prihodnje.

DEMOKRACIJA, Lj., 14. avg. 90.

tega licemerstva. Komaj je po desetletjih njihova oblast zatonila, že zahtevajo od nove vlade, ki je na oblasti komaj tri mesece, da so odpravljene posledice zloma, ki so ga oni sami povzročili. Hkrati pa vsi vemo, da je velika večina vladajočih direktorjev članov iste partije, ki je vodila sindikat.

Da so ljudje v stiski, ne dvomi nihče. Mnogo jih je, ki so resnično ogroženi, zlasti družine z več otroki. Vendar tem sindikatom ne gre zanje, gre jim za maščevanje vsem tistim, ki so volili za propad enopartijske samovlade. Pri tem jih ne briga to, da bo položaj še slabši. Sindikatom je to po volji: čim slabše, tem bolje za našo stvar.

Ali bodo delavci doumeli, da smo prišli v položaj, iz katerega ni izhoda? Ali bodo podlegli mitingarskemu hujskanju komunistov, ki so s tem na Zahodu uspevali toliko časa, dokler niso zadeli ob zid streznjenega delavstva? (DEMOKRACIJA, Lj., 21. 8. 90).

PO 100 DNEH NOVE SLOVENSKE VLADE

Na tiskovni konferenci v Ljubljani (28. avg.) je predsednik slovenske vlade Peterle omenil sedem sklopov nalog, ki čakajo vlado do konca leta: preprečevanje zloma gospodarstva; priprava novih republiških zakonov in predpisov; priprava ustavnega zakona, kateri zvezni zakoni v Sloveniji ne veljajo več; konfederativna pogodba; priprava novega pravnega sistema, zasnovanega na tržnem gospodarstvu (prestrukturiranje gospodarstva, državne uprave in družbenih dejavnosti, oblikovanje novega davčnega sistema in vračanje krivično odvzetega premoženja); priprava nove ustave suverene države Slovenije; priprava načrta za nov razvojni cikel do leta 1955.

Minister za gospodarstvo Mencinger je povedal, da je vlada preprečila množične stečaje, nekoliko razbremenila gospodarstvo in zmanjšala odliv denarja v sklad za manj razvite. Sedaj pripravlja zakon o varstvu družbene lastnine (ta bo dovoljeval posege vlade v gospodarsko slaba podjetja) in zakon o privatizaciji. Minister Malešič je rekel, da pripravljajo novo sistemsko

sto dni vlade

Zunanji minister Rupel je na pikniku v Ločah (26. avg.) rekel tudi tole:

Slišimo in beremo, da je sedanja vlada enako slaba kot prejšnja. Res, storili smo premalo in marsikaj nam ni uspelo. Če primerjamo 100 dni naše vlade in 100 dni prve povojne komunistične vlade, smo storili zelo malo! Rekel bi, da smo v stotih dneh storili manj, kot je prva povojna vlada storila v enem tednu. Da bi popravili to, kar je komunistična oblast storila v 45 letih, bi najbrž potrebovali . . . vsekakor več kot 100 dni.

Ko smo že pri primerjavah, vas sprašujem, kaj bi storila tista davna slovenska vlada z nekom, ki bi ji predlagal, naj plačuje vlado v senci in ji doživlja vsa svoja gradiva. To so nam namreč predlagali! Mislim, da ne bi preživel niti 100 dni.

zakonodajo za družbene dejavnosti: obseg pravic naj bi uskladili z možnostmi.

Peterle: Svobodni sindikati se diskreditirajo sami. Te vlade ni treba poučevati, da so razmere težke. Nočemo se pogovarjati na osnovi ultimativ. (Tak ultimat za pogovor so ti sindikati, ki jih vodijo še vedno ljudje iz svinčenih časov, dali vladi. Želimo pogovore z enotnim zastopstvom vseh slovenskih sindikatov, ne z vsakim posebej. (Poleg „svobodnih sindikatov“ so še „neodvisni“, ki so demokratični.) Štrajk, ki ga napovedujejo, je politična stavka. (DELO, Lj., 29. 8. 90).

Ob vprašanju o partijski vladi v senci je rekel Peterle: **Opozicija ima vso pravico ustanovljati svoje institucije in nimam nič proti vladi v senci. Sodelovanje je možno, toda ne način, da Emil Milan Pintar (predsednik vlade v senci) svoj nastop na televiziji zabeli z neresnicami na račun zdajšnje vlade. (Prav tam.)**

po 45 letih križem kražem po Sloveniji

Cesta me vodi naprej skozi Bitnjo, Nomenj, Bohinjsko Belo na **Bled**. Zdaj začnem iskati **Zasip**. Več ljudi vprašam, kje pelje pot tja, pa vsi mi odgovarjajo, da moram do velikega kozolca, od katerega pelje pot navzdol. Ker je kozolcev več, orientacija ni tako preprosta. Končno najdem pot navzdol, tam pa hišo ob hidroelektrarni, kjer živi moja mala teta, očetova sestrična.

Da je srečanje nadvse prisrčno, se samoposebi razume, saj sva se zadnjikrat videla leta 1936. Seveda je njen obraz čisto drugačen, sicer je pa zanjo moj najbrž tudi tak. To in ono iz družinske romantike pride na vrsto. Pokaže mi pismo najine sorodnice izza morja izpred nekaj dni.

„Silno veliko domotožje se me love. Ko bi vsaj v Evropo mogla, če ne že v Slovenijo. A imam tukaj

Ljubljanska stolnica

otroke in njihove družine in zaradi njih ne morem tja. Ob koncu vojne sem bila mlada, z dobro službo, pa sem se odpravila v svet, ker sem si hotela tako rešiti življenje. S tem se je pa začel moj križev pot . . . Vendar ob vsem lahko rečem, da sem se vedno ravnala po Cankarjevem geslu Mati, domovina, Bog, in da mi zato najbrž ne bo težko umirati.“

Teti obljubim, da bom še prišel, in se poslovim.

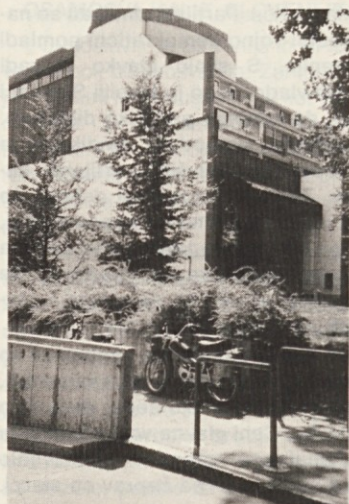
PROTI LJUBLJANI

Pot me vodi spet na **Bled**, pa mimo **Lesèc** in **Radovljice** na avtocesto, ki se začne pri Črničevu.

Brezje, Ljubno, Naklo, Kokrica, Kranj, Vodice — opazim **Šmarno goro** in **Grmado** s hrbtno strani — čez Savo pri **Šmartnem, Šentvid** — in avtoceste je konec. 13 dinarjev je treba odšteti, kar se mi zdi malo.

V **Dravljah** pristanem pri novi župni cerkvi, ki pa je žal zaprta. Potem poiščem dom starejših občanov in v njem svojo 94 let staro teto, mamino sestro. Tudi to srečanje je po več kot 40 letih prisrčno, čeprav me njena razumljiva oslabelost boli.

Sedaj pa v **Ljubljano**. Po Celovški cesti sem in tja ujame kakšno hišo, ki sem jo poznal še pred vojno, a le redko. Kar moti me, da se ne najdem, na kateri višini Celovške sem, ko sem jo vendar tolikokrat prehodil od Šiške do Figovca.

Cankarjev dom v Ljubljani

V daljavi zagledam **Grad**. V gozdu stolpnice, ki jih je Ljubljana polna, je postal kar nekam neznamen, nizek. Pa še del zidu se je zadnji čas podrl, tako da kaže Grad nekaj reber.

Takoj opazim v Ljubljani dvoje: stolpnice, ki so včasih res brez slehernega okusa postavljene v mestno okolje, pa stare hiše, katerih zunanost je že zdavnaj dotrajana. Oboje me moti. Saj drugod po svetu tako pazijo na zunanji videz mest, tu pa taka ciganarija!

Zapeljem se k prijatelju župniku, ki mi bo dvajset dni dajal „jerperge“. Oba sva srečanja vesela. Za večer greva vabiti še dva znanca iz naših vrst v prijetno gostišče malo severno od Ljubljane, dva znanca pa slučajno zvesta za moj prihod in se nam pridružita, tako da je družčina prijetno živahna in vesela.

12. julija

Včerajšnji dan je bil menda najdaljši v letu, zame seveda. Danes bo treba malo **po Ljubljani**.

Dopoldne hočem pozdraviti na škofiji nadškofa, pa mora spremljati nuncija k raznim civilnim oblastnikom, tako da ga ni doma. Oglašim se pri škofu Kvasu. Po krajšem klepetu jo skupaj mahneva k dobremu znancu nas, ki živimo na tujem, škofu Leniču. Leži. V začetku leta ga je bolezen položila v posteljo. Vesel je mojega obiska. Obuja spomine na našo župnijo in svoje obiske v njej in vse farane pristrčno pozdravlja. Težko je takšno bivanje za tako aktivnega človeka, kot je on. A tudi to je zapisano v božjih načrtih. Nadškof ga čisto vsak dan obišče. Prav tako škof Kvas.

Mogoče ga že utrujam z obiskom. Vstanem in se poslovim. Najrazličnejše misli mi prihajajo.

Škof Lenič je eden tistih pokončnih Slovencev, ki ga rdeči totalitarizem ni nikdar zlomil. Nikdar. Niti v zaporu. Imeli so ga dva meseca v samici. Potem so mu postregli s sijajnim kosilom. Na koncu so zahtevali od njega podpis pod izjavo proti škofu Rožmanu. A tega podpis niso dobili. Zato je moral ponovno za dva meseca v samico. To so petkrat, šestkrat ponovili. A ga niso zlomili. Le kje so zdaj tisti junaki, ki so vse to počeli?

Po telefonu se zmenim z znanecem iz novinarskih vrst, da se dobi va pred Vodnikovim spomenikom na trgu. Sedeva na bližnjem vrtu h kozarcu piva. Pove mi, da bo opoldne v domu pisateljev tiskovna konferenca, pri kateri bo Roman Leljak predstavil svojo mariborsko založbo za alternativno teorijo in besedila, ki jih je izdal. Prisotna bosta tudi TV in radio, pa novinarji. Pova bi me tja. Kajpada grem. Saj je pričevanje za osnovne človeške vrednote že toliko let moj vsakdanji kruh.

Znanec me popelje k tiskovni konferenci. Malo nas je. Leljak, njegov glavni sodelavec Ivo Zajdel, Zdenko Zavavlav, starejša in mlajša dama, moj znanec iz ZR Nemčije, še neki mlajši moški in jaz. Od radia ves čas sedi v kotu

Pogled proti franciškanom

novinar, od ljubljanske TV je prišla majhna ekipa.

Leljak predstavi svoje tiske: Teharje, Trilogijo (Teharje, Rog, Vetrinje), Krivdo in greh (Spomenka Hribar), Slovensko spravo in mogoče še kaj. Od Dela jih ni, od Dnevnika tudi ne, menda zaradi počitnic.

Najbolj zanimivo je pravzaprav potem, ko tisti od televizije odidejo in Zavavlav pripoveduje o svojih zgodah in nezdah.

Ko mu je bilo 14 let, ga je sin Rajka Nahtigala pridobil za SKOJ. V prvi polovici vojne je sodeloval v VOSU, kasneje je odšel v partizane. Tam je postal „nekakšen policaj Cefizelj“. Čisto slučajno je prišel k tajni policiji, ki se je potem kljub vsemu svojemu prizadevanju ni mogel več znebiti. Njegova policijska kariera se je končala z obsodbo

na smrt, spremenjeno v nekajletni zapor.

Ko je začel pred nekaj leti o vsem tem pisati, so mu na vse mogoče načine grozili, a nuja, da se izpove, je bila hujša kot strah.

„Pa se ne bojite, da bi vas avto povozil?“

„Me je že,“ je odgovoril in pokazal brazgotino na obrazu.

„Vsi, ki s svojim razkrivanjem preteklosti omogočate resnici, da prihaja med ljudi, uresničujete veliko poslanstvo. Poleg vsega drugega tudi zato, ker s tem pospešujete demokratizacijo v Sloveniji.“

Popoldne sem se dobil za Bežigradom s svojo malo sestrično. Z njo sva obiskala tudi prijateljsko družino v Šiški, pri kateri so se spomini vrstili v nepregledni vrsti drug za drugim.

Slovenski parlament

ivan cankar

na klancu

roman

„Skrbi ima človek, seveda! . . . Študiranje stane, stane!“

Prišla je v izbo gostilničarjeva hči, trinajstletno dekletce. Velike rjave oči so gledale bistro in veselo, drobni obraz je bil zelo nežen in skoro prebel, kakor da bi bila vzgojena v težkem mestnem vzduhu. Lojze se je ozrl nanjo in bilo ga je sram, da je bil tako siromašno oblečen — sam ni vedel zakaj.

„Prinesi no — pot je še dolga — prinesi no, Ančka, malo mesa, malo gnjati!“

„Sva že zajtrkovala, ko sva šla od doma . . . kavo . . .“

„Zaradi študenta, naj je fant, ko je mlad, bo bolje študiral . . . Veste, tudi jaz sem imel študenta . . .“

V njegovem sladkem smehljaju se je prikazalo hipoma nekaj grenkega, toda šlo je hitro mimo.

„ . . . pa mi je umrl fant, ubožec. tih je bil in priden . . . no! Kadar pride vaš fant mimo, naj se le oglasi pri meni. O božiču, kadar gredo na počitnice, jih je zmerom polno pri meni, do noči ostanejo in zelo veselo je . . . Tako, Ančka! Le jej, fant, s praznim želodcem se ne da študirati!“

Francka in Lojze sta jedla, dokler ni bil krožnik prazen, gostilničar je stal poleg in je govoril. Prijetno mu je bilo, če je videl človeka v izbi. Zdaj ko je bila železnica, je prihajalo mimo malo vóz in hiša je stala na samoti, tako se je izgubilo vanjo samo ob nedeljah par kmetov iz bližnjih

Francka se je poročila s krojačem Mihovom.

Mihov je začel izgubljeni zaslužek, ko se je naselil v trg trgovec z oblekami. Zaradi dolgov se je družina preselila v umazano kočo na klancu.

Mihov se je zapil in ženo zasovražil. Odšel je na delo v svet in ni ga bilo več nazaj.

Sin Tone se je šel v oddaljeni kraj učiti za krojača, sin Lojze je pa odšel v Ljubljano v šole. Ker ni mogel stari ženi, pri kateri se je nastanil, plačati stanarine, ga je poslala domov. A prav tedaj, ko je prišel domov, je mati že pri več ljudeh v trgu izprosila toliko denarja, da bo lahko v Ljubljani za sina plačala.

Drugo jutro sta se Franccka in Lojze odpravila v Ljubljano. Hodila sta peš po blatni poti in oba sta bila že močno utrujena. Ustavila sta se v gostilnici.

Gostilničar je bil zelo prijazen. Ko je zvedel, da je Lojze študent, je postavil na mizo žganje in pol hleba belega kruha. Mati je povedala, da se Lojze dobro uči, da so pa poleg učenja še druge skrbi.

vasi. Premožen kmet je bil in daleč naokoli je bila zemlja njegova. Po smrti žene in sina mu je bilo zelo dolgčas in žalost ga je napravila nekoliko otročjega.

Ko sta odhajala, se je Lojze ozrl. Na pragu je stala gostilničarjeva hči in nekaj se mu je zganilo v srcu. Hodil je laže in misli so mu bile bolj vesele. Bilo mu je, kakor da bi bil doživel nekaj zelo lepega.

Cesta je držala skoro v ravni črti po ravnini. Ni se moglo videti do konca, do ovinka. Drevje, ki je raslo ob cesti v dolgih presledkih, se je v daljavi stikalo. In tam v megli, zelo daleč, se je vzdigalo nekaj sivega. Lojze je spoznal ljubljanski grad, zdelo se mu je celo, da vidi na grebenu dolgo vrsto mladih dreves. Toda kmalu se je spet vse zavilo v meglo, ki se je valila ob obzorju in spet samota povsod, prostrani travniki, mali gozdiči, nerodovitno močvirje.

Ko sta stopila iz krčme, sta bila vesela in zdelo se jima je, da bo zdaj pot kmalu pri kraju. Cesta pa se je vlekla neizmerno. Če sta se ozrla nazaj, je bila krčma še čisto v bližini, kakor da bi bila storila šele par korakov, a noge so bile že trudne, od sedenja še bolj neokretne in trde.

„Saj ne bo nikoli konca!“ je zdihnula mati.

„Morda pride kakšen voz,“ je odgovoril Lojze in se je ozrl nazaj.

Prihajal je od daleč kmečki voz, dva konja sta bila vprežena in vozil

je hitro, tako da je škropilo na obe strani prav do jarka.

„Morda naju vzamejo gor,“ je dejal Lojze. „Že večkrat so me vzeli . . ., voz je prazen, seveda naju vzame.“

Kmet je sedel sam spredaj in je gonil neprestano. Zadaž so ležale vreče in so poskakovale, ko se je voz tresel in zibal.

„Ali bi naju ne vzeli gor?“ je zakričal Lojze.

Stala sta ob cesti in oškropilo ju je po obleki in po obrazu. Voz je švignil mimo, komaj sta ga še videla. Stopala sta molče dalje in šele čez dolgo je spregovoril Lojze.

„Bova pa hodila, saj ni več daleč.“

Mati je molčala — zelo daleč je še bilo, a utrujenost je legla že na ves život in noge so se premikale kakor zamrle, ni jih čutila. Tudi glava je bila težka in brez misli, oči so gledale zaspano.

Hodila sta vstric, sključena, oškropljena od blata in nista spregovorila skoro besede, dokler nista prišla do ljubljanske mitnice . . .

V samoti in tišini so se vrnile Lojzetu sanje, ki se je bil prej nenadoma predramil iz njih . . . Peljal se je domov v kočiji, z dvema paroma konj; po veliki cesti se je vozil, zato da bi videl vse tiste kraje, ki je hodil časih mimo ves ubog in lačen; ustavil je voz pred krčmo sredi pota in krčmarjeva hči je stala na pragu ter je gledala nanj z začudenjem in radostjo, ko je bil tako gosposko oblečen . . .

„Mitnica se že vidi od daleč!“ je spregovorila mati in Lojze se je zbudil. Zbudil se je in spet je bil na blatni cesti, glava je bila takoj spet polna grenkih misli — tam je mesto in tam je spet tisto strašno življenje; tuja izba, kjer ne sme trdo stopiti, ne na glas spregovoriti in kjer gledajo nanj srepe, hudobne oči.

„Kmalu bova tam,“ je odgovoril malomarno.

Pri mitnici si je obrisal ob travi čevlje, da bi ne hodil v mesto ves blaten.

Kmalu sta prišla z velike ceste na tlak, na mestne ulice. Vozovi so rotali mimo, hiše so stale zmerom

bolj gosto na obeh straneh in zmerom bolj gosposke so bile. Prej se je zdela Lojzetu brezkončna, a zdaj je bila čudovito kratka, ulice so se vrstile za ulicami, kakor da bi švigale mimo. Že je bil tam lesen most, že je zavila pot navzgor proti stanovanju.

Hodila sta zmerom bolj počasi, kolikor bliže sta prihajala.

Pred hišnimi vratmi sta postala. „Gor morava!“ je rekla mati in šla sta počasi po veži, po stopnicah, po mostovžu.

Ko sta bila pred durmi, je prišla za kljuko, ozrla se je na Lojzeta in je odprla, počasi in oprezno, kakor prihaja tat v prazno izbo in se ozira s pozornimi in plašnimi očmi, noge še na pragu, samo život sklonjen, tako da bi lahko brž zaprl duri in izginil, če bi zašumelo v kotu.

Gospodinja ja bila v kuhinji, pogledala je in ni pozdravila.

„Dober dan, gospa!“ je rekla Francka še med durmi, „prinesla sem vam, kar smo vam dolžni. Ne jezite se nikar, da ste morali malo čakati.“

Gospodinja je napravljala testo za štruklje in se ni ozrla, ko je govorila.

„Veste, ljuba žena, jaz ne maram takih sitnosti. Če ne more plačati ob pravem času, pa naj si prebere.

Dobim študentov, kolikor jih hočem, on pa ne bo kmalu našel gospodinjje, ki bi imela toliko potrpljenja.“

Mati je izvlekla denar in ga je naštel na mizo. Gospodinja je pogledala postrani, preštel je z enim samim pogledom in se je spet obrnila k svojemu opravilu.

„Pa tudi fant ni več tak, kakor je bil. Potuhnjen je in laže. Zadnjič, v nedeljo, je dejal, da pojde k litinjam, pa so ga videli zunaj v gozdu. Boste videli, da ne bo nič iz njega!“

„Ali si res laga?“ je vprašala mati strahoma.

„Res!“ je odgovoril Lojze. Opazil je, kako mu je švignil prek obraza srep pogled gospodinjje, toda zdaj je bila mati poleg in ni se bal.

Gospodinja ni rekla materi „Seditel!“ in tako je mati nekaj časa stala v zadregi, naposled pa se je poslovila na kratko in Lojze jo je spremlil.

„Zakaj si laga?“ ga je prašala mati.

„Če bi rekel, da pojdem v gozd, bi me ne pustila z doma, jaz pa ne morem biti doma . . ., ne morem biti doma!“ je ponovil glasneje, skoro je zakričal in mati je umolknila . . .

Kmalu po kosilu se je napravila spet na dolgo pot. Strah je je bilo

Desno je TRIGLAV s svojo severno steno, v sredi zadaj Kredarica s Triglavskim domom.

JAVORJE so hribovska vas na prisojni polici nad Poljansko dolino, izhodišče za na vrhove Loškega pogorja.

brezkončne poti in odlašala je od minute do minute, preden je vstala.

Tudi Lojze se je bal slovesa. Dokler je bila mati v mestu, se je čutil varnega in se ni bal ljudi.

Pred šolo sta se poslovila in ko se je ozrla mati izza ogla še enkrat, je videla, da tudi Lojze še stoji pred vrati in gleda za njo. Obema je bilo težko, kakor da se je nekaj prerzgnalo med njima in da sta zdaj neizmerno daleč drug od drugega, oba sama in zapuščena . . .

Proti mraku je pričelo deževati, obenem se je vzdignil veter in cele plasti dežja so ji lile v obraz. Pot je bila podobna časih rumenemu, blatnemu jezeru, voda je segala čez členke, lila je od zgoraj v čevlje in noge so stopale kakor bose po mrzli vodi.

Sredi dežja in vetra, v neprijazni samoti, kjer ni bilo človeka od nikoder, se je je polastila velika brezupnost. Temnilo se je, lilo je zmerom bolj, veter ji je odvezaval ruto in jo je suval s ceste proti jarku. Hodila je kakor pijana. Ko bi noge omahnile samo za trenutek, bi se zgrudila brez volje in brez strahu, vdana v grozno usodo. Brez koristi je, če se človek upira, življenje gre dalje svojo pot in se ne da spremeniti.

VII

VRAČAJO SE
IZGNANCI

Francka, sestra študenta Lojze, je sedela za mizo na robu stola, pripravljena na pot. Na klopi ob peči je ležala velika cula. V njej je bilo Franckino perilo in njena nedeljska obleka. Ruto je imela že na glavi, pila je še kavo, ki je bila vroča, da bi si skoro ustnice opekla.

Takrat je imela Francka štirinajst let in napravljala se je v službo. Majhna je bila in tanka, toda obraz je bil okrogel, samo malo bled, in tudi ustnice niso bile zelo rdeče. Oči, ki so bile drugače jasne, so bile zdaj objokane in so gledale motno.

Poleg matere je sedela za mizo suha, starikava ženska s koščenim obrazom, na katerem je visela ohlapno siva, zelo gubasta koža. Ko je jedla, se ji je poznalo, da nima zob, spodnja ustnica se je vzdigala skoro do špicastega nosu. Prišla je, da bi vzela Francko s sabo ter jo spremila v službo, v malo mestece, oddaljeno od trga tri, štiri ure. Pripravila ji je službo pri gosposkih

ljudeh, pri notarju, ki je potreboval dekle in pesterno.

Francka se je poslavljala in težko ji je bilo slovo, ob poslednjem trenutku se je prestrašila sveta zunaj in ženske, ki jo je jemala s sabo, kakor da bi jo prodajala, in ljudi se je prestrašila, ki se je napravljala v njih službo. Gosposki so bili — trdi in neusmiljeni.

Francki naproti je slonela mati s komolci na mizi. Obraz se je bil zelo postaral, gubav je bil in na licih globoko vdrta. Gledala je mežikujoč, na dva sežnja ni več razločevala ljudi in če je gledala dalj časa, so se ji oči solzile.

Ženska je silila na pot in Francka je vstala.

„Če moraš iti, pa pojdi!“ je dejala mati. Stopila je bliže, da bi videla natanko Franckin obraz.

Takoj je položila Francka culo na klop in je odgovorila hitro.

„Ostanem, mati!“

„Ne . . . ne . . . ne!“ je hitela ženska in je zgrabila culo. „Zdaj smo se zmenili, zdaj je, kar je. Stara si že zadosti, kaj bi se držala matere za krilo . . . Nikar se tako ne poslavljajta, kakor da bi se videli zadnjikrat. Saj pride časih domov, kakšno nedeljo . . .“

„Pa zbogom, Francka!“

Kakor mimogrede se je dotaknila mati z roko Franckinega lica in v istem hipu je Francka zajokala.

Ženska jo je prijala za roko in jo je vlekla proti durim.

„Kaj še ne bo konca? Kakšna reč je to! . . . Ob desetih morava biti tam . . . No, zbogom Mihovka!“

Šli sta in mati je šla z njima do praga. Ni jokala, oči so se solzile kakor zmerom in obraz se je zdel čisto miren. Gledala je dol — tam po klancu, v megli, ki je bila neprestano pred njenimi očmi, se je zibalalo dveje senc — ena izmed njiju je bila majhna in tanka, zibala se je, megla se je gostila, senc sta izginiili.

Vrnila se je v izbo, sedla je na klop in se je prijel za glavo.

„Vsi so šli, moji otroci, in sámo so me pustili . . . Po svetu so šli, zavrženi, izgubljeni!“

Velik črn molek je visel ob peči, vzela ga je v roko in ustnice so se

premikale kakor v molitvi. Toda misli so bile tope in težke, plazile so se po zemlji in se niso mogle vzdigniti.

— — —

„Kaj boš redila otroka, ko nimaš sama kaj jesti! Stara je zadosti, naj gre služiti!“

„Kaj bi stradal otrok doma, ko je zunaj kruha zadosti! Greh bi bil — in saj je že čisto bolehn!“

„Če jo boš imela neprestano pod krilom, se ne bo naučila nikoli nič — kaj bo svoj živ dan pri materi?“

Sosede so govorile, Francka je šla služiti in mati je ostala sama. Ostala je sama v veliki prazni izbi, kjer je bila na steni samo še zamazana siva podoba, v kotu polomljena postelja, pri oknu miza in dvoje stolov, ob peči klop. Omare, skrinje in stole so polomili in sežgali pozimi, ko je bilo mraz in je pihal veter skozi velike špranje pri oknu.

Noge so ji časih otekale, tako da ni mogla hoditi. Če je šla delat na polje, je dobila samo kosilo in desetico na dan, bila je samo drugim v napoto in jemali so jo iz usmiljenja. Krpati ni mogla več, ker ni videla šivanke in ker so jo bolele oči, če je gledala skozi naočnike dalj časa . . .

Prišlo je bilo v izbo čisto surovo, golo, ostudno beraštvo in je sedlo za mizo, tako da je bil v izbi neprestano mraz in strah.

Pogostoma je prišel pogledat čevljar in je prinesel kruha, ki ga je položil na mizo, kakor da bi ga bilo sram usmiljenja. Star je bil že, ni se več bril in poraščen je bil po vsem obrazu s sivo, ščetinasto brado.

Mihovka se ga je bala, ker je govoril, kakor da bi rezal besede iz srca, tako strašne so bile in tako dobro jih je poznala v svojem srcu. Časih ni govoril nič, pogledal je komaj v izbo in je šel. A kadar je bil pijan, je sedel za mizo in je sedel pozno v mrak, dokler se ni vrnil v krčmo. Umrli mu je bila žena za jetiko in to ga je zelo potrla. Spomnil se je šele po njeni smrti, da jo je imel rad.

Tudi pisar se je zelo postaral.

Župna cerkev v POLJANAH, pomembni vasi v Poljanski dolini, ki ima po njej tudi ime.

Suh je bil kakor trska, v sivem obrazu ni bilo več kaplje krvi. Sin mu je bil šel na popotovanje, hodil je bogvekod in se ni oglasil. Če je prišel na klanec pismonoša, je stal pisar na pragu in gledal, če ne zavije morda k njemu. Pismonoša je stopal počasi navkreber, pisarju se je že zdelo, da gre naravnost proti njemu — toda pokimal je nalahko z glavo in je šel mimo.

Ljudje so se starali, so se spremenili, klanec sam pa se ni nič spremenil. Komaj je umrl siromak, je prišel drug v prazno izbo in zdelo se je, da je čisto podoben umrlemu. Isti obraz in iste vdane in temne oči.

Tudi siromašne kočice se niso spremenile. Razpadale so tako počasi, da je bilo opaziti komaj v desetih letih malo spremembo. Ometa ni bilo več na nobeni. Na slami, kolikor je ni bil izrval in razmetal jesenski vihar, je rasel mah. Okna so bila tu pa tam zadelana s papirjem . . .

Spodaj v trgu pa se je spreminjalo življenje. Nove hiše so vstajale, prihajali so novi ljudje, zmerom bolj veselo in glasno je bilo. A kolikor bolj se je trg širil, tem bolj je bil

klanec poln. Prej so bile nekatere izbe čisto prazne. Nihče ni stanoval v njih in veter je pihal skozi razbita okna. Zdaj so gostovali celo pod streho — sami ljudje, ki jih je bilo vrglo življenje prek praga.

Trg se je širil in klanec se je polnil — kolikor večja je bila kuhinja, toliko več je bilo pomij.

— — —

Pisar je upal.

„Kdo ve, saj ni nikjer zapisano, da bi se morali izgubiti. Pride morda danes ali jutri in mi bo v oporo na stara leta. Pričakujem ga.“

Pričakoval je sina neprestano. Kadar so se oglasili pod oknom koraki, kadar so zaškripale duri, se je zdrznil.

„Svet je velik, zakaj bi ravno on ne našel prostora, da bi varno sedel. Ne piše mi, čaka, zato da me razveseli nenadoma . . . Boste videli, kako se povrne . . .!“

ln videl ga je pred sabo, velikega, črno oblečenega, zlata verižica na telovniku: „Dober dan, oče. Ste pač mislili, da ne pridem!“

Tako ni bilo minute, da bi ne mislil nanj, govoril in sanjal je o njem.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

V času letošnjih počitnic je bila v domu naše misije v Londonu kar velika zasedba ležišč — v glavnem pogradov. Mnogi, ki po telefonu vprašujejo za bivanje v našem domu, si predstavljajo, da smo neke vrste hotel ali vsaj hotel, ki ima na razpolago sobe na izbiro. Naš dom pa ni ne eno in ne drugo, ampak čisto navadna slovenska hiša sredi Londona, ki je v prvi vrsti namenjena za stanovanje slovenskega duhovnika, ki duhovno oskrbuje svoje rojake v Londonu in še po drugih krajih Anglije, Walesa in deloma celo Škotske. Je tudi neke vrste duhovno središče za naše izseljence v Angliji. Šele na zadnjem mestu je to hiša, ki nudi zasilna prenočišča z ležišči (pogradi) za slovenske fante in dekleta po kar se da nizki ceni ali bolje prispevku. V pravih doma je posebej rečeno, da se sprejme obiskovalce, ki ostanejo v Londonu najmanj tri dni in največ do enega meseca. Ker hiša ne more zaposlovati stalnega hišnika, ki bi bil odgovoren za red in snago v domu, se pričakuje, da vsak sam za seboj po-

Pokojni Franc Mihelič-Dražič

spravlja tako v skupnih spalnicah kot tudi v kuhinji in dnevni sobi, kjer je televizija. Tako naj vsi skupaj in vsak posebej skrbimo za čistočo v hiši. To pravilo se z ozirom na stopnjo čista za osebno in skupnostno odgovornost izpolnjuje ali pa ne. Včasih se v domu zadržujejo skupine, ki naravnost uživajo, ko gledajo župnika v vlogi služkinje ali čistilke.

Še nekaj! Mnogi po telefonu ali pa takoj ob prihodu v hišo radi vprašajo, kakšna je „kapaciteta“ našega doma. Takim in podobnim radovednežem v precejšnje razočaranje lahko povemo, da naš dom lahko sprejme le od šest do osem deklet in štiri do pet fantov, to se pravi le od deset do trinajst ljudi. Zelo so nekateri razočarani, ko je v pravih rečeno, da je hiša odprta le do polnoči, nato pa se vrata od znotraj zaklenejo. Dogajalo se je, da so naši gostje cele noči hodili po „London by night“, podnevi pa spali. Zato v hišnih pravih naglašamo, da naj bodo gostje podnevi po svojih opravkih (šola, turizem, posli . . .), ponoči pa počivajo. Naša hiša je namenjena predvsem za nočitve gostov, ne pa za spanje v dnevnih urah. Nekateri se pri tem čutiljo prizadete, vendar nam je prav žal, ker le tako ohranjamo nočni mir in počitek gostom, ki prihajajo v London po bolj resnih opravkih, kot je pohajkovanje po diskotekah in podobno.

● Osmrtnici

V noči od srede, 22. avgusta, na četrtek, 23. avgusta 1990, je v bolnici v Cardiffu po kratki, a zahrbtni in mučni bolezni, v Gospodu zaspal naš ljubljani rojak Franc Mihelič-Dražič.

Pokojni Dražič je bil doma iz Hrastja pri Ljubljani. Rojen je bil 18. avgusta 1926 — ravno je dopolnil 64 let. Bil je tako med najmlajšimi, ki so že leta 1947 prispeli s prvim transportom vojnih beguncev v Anglijo. Od prihoda pa do pred kratkim (1985) je Dražič delal v rudnikih v okolici Bargoeda (Wales). Z ženo Pepco sta živela v srečnem zakonu 38 let.

Dražič je bil povsod priljubljen. Pri naši slovenski skupnosti v Bargoedu je bil neke vrste cerkveni ključar, saj je skrbel, da je bila cerkev v Bargoedu vedno pripravljena ob obiskih slovenskega župnika iz Londona. Nikoli ni s svojo ljubljeno ženo Pepco manjkal pri naših skupnih srečanjih in je duhovniku vedno rad pomagal moralno in materialno. Dobri Bog naj mu bo za vso njegovo dobroto in velikodušnost bogat plačnik v nebesih.

Dražičeva pogreba se je v soboto, dne 25. avgusta, v Bargoedu udeležila velika množica ljudi, predvsem rojakov iz bližnje in daljne okolice. Pogrebne obrede je vodil slovenski župnik iz Londona Stane Cikaneč in v zadnje slovo

Pokojni Peter Selak

mu je spregovoril v imenu slovenske skupnosti v Veliki Britaniji g. Franc Rozman iz Bedforda z lepim ganljivim govorom ob odprtem grobu.

V petek, dne 24. avgusta, ravno ko se je naš župnik odpravil na pogrebno mašo za pokojnim Dražem (Francem Miheličem) v Walesu, so sestre redovnice iz St Peter's Home-a, v neposredni bližini slovenskega doma sporočile, da je ob 13.20 v Gospodu zaspal nam vsem dragi Peter Selak. O Petru smo bolj obširno poročali v eni prejšnjih letošnjih števil Naše luči. V pričujoči osmrtnici naj navedemo samo osebne podatke. Rojen je bil Peter v vasi Gric (Luterško selo) pod Trško goro v župniji Šempeter pri Novem mestu 19. maja 1912. Vojna vihra je tudi njega vrgla na britanski otok že leta 1947. Iz svoje srčne dobrote je delil vse, kar je imel, z drugimi prek taborišč v Italiji in Nemčiji. Vse do upokojitve leta 1978 je Peter delal v rudnikih v Walesu. Skoro ga ni človeka, ki bi v krajih, kjer je živel, Petra ne poznal. Naši slovenski rojaki iz vse Velike Britanije pa še posebej. Vsi so poznali Petra le po njegovi dobroti.

V petek, dne 7. septembra, smo se od njega poslovili v velikem številu z mašo v kapeli doma, kjer so zadnja tri leta zanj skrbele sestre redovnice, in nato smo ga pospremili na pokopališče Lambeth, kjer bo njegovo telo počivalo in čakalo vstajenja.

• *Maks Fras iz Bedforda — osemdesetletnik*

Dne 11. oktobra poteka 80 let življenja našega dragega rojaka iz Kempstona (Bedford), Maksa Frasa. Rojen je bil Maks leta 1919 v kraju Leskovec, župnija Črešnjevca pri Slovenski Bistrici. V nedeljo, dne 7. oktobra, mu je njegova zvesta žena, naša dobra Ana, skupaj s sinom Lojzkom in hčerkami ter številnimi vnuki pripravila lepo slovesnost, „party“, h kateri je bilo povabljenih več Maksovih ožjih prijateljev. Maksa imamo slovenski rojaki radi, saj sta ves čas svojega skupnega življenja z ženo Ano pomagala slovenski skupnosti v Bedfordu pri organiziranju različnih slovesnosti, predvsem pri pripravi Slovenskega dne in vsakoletne misijonske tombole ter vse-

80-letnik Maks Fras, dedek številnih vnukov, kot sta ta dva na sliki.

povsod, kjer je bilo potrebno kaj pomagati.

• VABILO NA MISIJSKO TOBOLO

Tudi letos bomo za vse ljubitelje slovenskih katoliških misijonov in misijonarjev pripravili že tradicionalno misijonsko tombolo v Bedfordu. V ta namen ste vsi rojaki iz Velike Britanije ter vaši angleški prijatelji vabljeni v soboto, dne 27. oktobra 1990, k sv. maši ob 16. uri v Holy Cross Church na Goldington Road, ki jo bo daroval za vse misijonske dobrotnike naš župnik iz Londona g. Stane Cikanek. Po maši.

Na pragu našega doma v Londonu je vednc polno slovenske mladine

bo kot običajno družabno srečanje s tombolo in srečolovom v župnijski dvorani. Misijonsko nabirko bomo poslali za potrebe slovenskih misijonarjev po svetu. Lani smo celotno nabirko poslali gospodu Lojzetu Zveru za njegove potrebe pri skrbi za defektne otroke v kraju São João del-Rei v Braziliji.

Na prireditve lepo vabljeni!

VABILO NA VINSKO TRGATEV

Na prvo soboto v mesecu, dne 6. oktobra 1990, s pričetkom ob 6. uri popoldne bo v TRANSFIGURATION CHURCH HALL V KEMPSTONU (Bedford) na Bedford Road zabavna prireditev VINSKE TRGATEV.

Za domačo glasbo s plesom bo poskrbljeno. Jedače in pijače — grozdja in vina ter ostalih dobrot ne bo manjkalo — vsega bo v izobilju!

Prisrčno ste vabljeni vsi rojaki iz Anglije, Walesa in Škotske na to edinstveno prireditev.

Na svidenje!
Pripravljalni odbor

avstrija

LINZ

Poletne počitnice so za nami. Prvo nedeljo v septembru smo zopet začeli s slovensko mašo. Maševal nam je

Pokojna Marija Hozjan iz Odrancev
(poročilo v 7. številki NL)

Čistilka našega kluba Dragica Skala je imela doma v stanovanju težko nesrečo. Pri čiščenju lestenca je stopila na stekleno mizo in kaj je bilo potem, si lahko mislite. Morala je za nekaj dni v bolnišnico in še ni sposobna za delo. Najbolj jo pogreša šef kluba, ki mora vzeti sam metlo v roke. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

DUNAJ

● Koncert Blaženke Arnič

Naša dunajska rojakinja Blaženka Arnič se uspešno prebija v svetu glasbe. 5. junija je v okviru zaključnega nastopa dunajske Visoke šole za glasbo kot diplomsko delo na oddelku za kompozicijo predstavila svojo najnovejšo skladbo „In principio erat Verbum“ (V začetku je bila Beseda), ki je požela največji aplavz. Umetnici čestitamo za njen velik uspeh.

● Obisk Slovencev iz Gradca

10. junija so nas obiskali slovenski rojaki iz Gradca. Pri maši nas je očaralo petje njihovega zbora, po maši pri skupni zakuski pa žlahтна štajerska kapljica, ki so nam jo ponudili gostje. Gradčani so naši najbližji rojaki. Kmalu jim bomo vrnili obisk, da še pogledimo prijateljske vezi.

● Obisk pevskega zbora „Podgora“ iz Gorice v Italiji

V soboto, 23. junija, smo v našem Slovenskem pastoralnem centru sprejeli v goste avtobus mladih, zavednih Slovencev iz Števerjana pri Gorici. Zdravnik dr. Mirko Špacan, odbornik za šolstvo in kulturo na goriškem področju, nam je najprej na kratko predstavil kulturno politično življenje tamkajšnje manjšine. Potem nam je mešani pevski zbor pod njegovo taktirko zapel 10 narodnih pesmi. Župnik g. Toni Štekel se je dirigentu, vsem pevcem in ge. Merlak-Detela, ki je obisk organizirala, zahvalil in povabil vse navzoče, da si ogledajo spevoigro v treh dejanjih „Za prazen nič“, ki so nam jo zaigrali gostje.

Naslednji dan, v nedeljo, so gostje z ubranim petjem pri maši močno povzdignili slovesnost praznovanja Srca Jezusovega, kateremu je posvečena naša cerkev. Po maši smo ob dobri hrani in še boljšem vinu, ki so ga prinesli gostje s seboj, ob petju in

plesu, ostali skupaj do poznega popoldneva.

● Po letu dni vendarle krst v naši skupnosti

Za to je poskrbel naš pastoralni asistent mag. Tone Levstek, ki se mu je rodil sin Tonček. Ob polni cerkvi smo slovesnost krsta obhajali v nedeljo, 1. julija. Čestitamo srečnemu očku in mami, malemu Tončku pa želimo, da bi bil zdrav in krepak, da bi ugajal Bogu in ljudem.

● Obisk mladine iz Radenc

Zadnji konec tedna v aprilu so nas obiskali mladi iz Radenc. V petek smo pripravili mladinski večer, na katerem je igral naš mlajši zabavni ansambel. V nedeljo je radenska mladina oblikovala mašo, ki jo je vodil njihov kaplan Vinko Štrucelj. Zahvalil se je za sprejem in nas povabil v Radence.

● Šotorovci na Dunaju

Prvo soboto v maju so v našo skupnost priromali „Šotorovci“ iz Slovenije. Težko jih je opredeliti: romajo iz kraja v kraj, pojejo, plešejo, igrajo, molijo in pomagajo bolnim otrokom. Predvsem pa so vedno veseli. Tudi nam so vili dobršno mero radosti. Sobotni večer z njimi je bil prijetno presenečenje. V nedeljo so popestrili tudi slovensko mašo.

● Koncert zbora „Kope“

19. maja smo v Slovenskem pastoralnem centru priredili koncert moškega pevskega zbora „Kope“ iz Šmartna pri Slov. Gradcu. Pred leti je zbor vodil naš sedanji župnik g. Toni Štekel. Sedanji vodja zbora je Janja Linasi. Na koncertu pa je dirigirala prof. Dragica Žvar. Fantje so nam zapeli slovenske narodne, pa tudi pesmi iz svetovne zakladnice. Poslušalci so bili izredno navdušeni, saj so po koncertu ostali še v dvorani do jutranjih ur. Koroški fantje se niso izkazali samo kot dobri pevci, ampak tudi kot izredno družabni ljudje. Po dobrem golažu so namazali grla in skupaj z nami peli ter veselo kramljali o lepem Dunaju in še lepši domovini.

● V spomin na Antona Dermoto

V prostorih dunajskega slovenskega doma Korotan je bila 20. maja proslava v spomin na slovenskega tenorista in dolgoletnega prvaka dunajske Državne

zadnjikrat (po uradnem dekretu) dr. Vinko Potočnik iz Maribora. Cerkev je bila neverjetno dobro obiskana. Lepo se zahvaljujemo g. dr. Potočniku, ki je prihajal po tako naporni poti in daljavi k nam. Isto velja tudi g. Štekelu z Dunaja za naporno delo. Obema se lepo zahvaljujemo, ker vemo, da je bilo samo tako mogoče rešiti našo skupnost. Tudi to nedeljo nam je prišel v pomoč g. Jože Kutnjak. Lepa hvala.

Koliko je pa vreden naš center po maši, se vidi v tem, da se zares počutimo kot velika družina v medsebojnem razgovoru.

V nedeljo, 2. 9., je med nami praznoval svoj 42. rojstni dan g. Pepi Rošaj. V prijetnem razpoloženju smo mu seveda med drugimi zapeli Kol'kor kapljic tol'ko let. Četudi nas je bilo veliko v klubu, nam je plačal vso pijačo. Želimo, da bi nas še naprej tako redno obiskoval, in se mu iz srca zahvaljujemo!

V Naternbachu sta 17. 7. 1990 obhajala srebrno poroko g. Adi in Viktorija Hauseder, roj. Planjšek. Slovenska skupnost iz Linza jima želi še v prihodnje življenjske sreče in božjega blagoslova!

31. 7. so pa v družini Zlatka in Inge Hauseder dobili prvi naraščaj, hčerko Janet. Staršem želimo, da bi jim bila v veselje in tudi zvesta članica naše skupnosti.

opere Antona Dermoto (1910—1989). Prireditelj sta bila Slovenski dunajski krožek in Slovenski gledališki in filmski muzej iz Ljubljane. Ob tej priložnosti smo v Slovenskem pastoralnem centru odprli tritedensko razstavo fotografij iz življenja in dela tega velikega umetnika in našega dunajskega rojaka.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Zadnje nedeljo v avgustu je imel Slomškov pevski zbor pod smrekami g. Lojza Korelca svoj vsakoletni piknik, ki je lepo uspel.

Iskrena zahvala vsem, ki so sodelovali in bodo še na katerikoli način.

XXX. SLOVENSKI DAN

v Belgiji.

Vljudno vabimo na XXX. slovenski dan, ki bo v soboto, 13. oktobra t. l., v Kultureel Centrumu v Eisdén-Cité, občina Maasmechelen.

Slovesnost bomo začeli s službo božjo ob 16. uri.

Sledil bo kulturni program, pri katerem bodo sodelovali naši najmlajši iz Biba šole, Zvon iz Holandije, Slomšek iz Belgije in Folklorna plesna skupina iz Holandije.

Slovenija bo na našo slovesnost poslala svoje zastopnike.

XXX. Slovenski dan v Belgiji zasluži, da mu rojaki od blizu in daleč posvetijo vso pozornost.

Slomšek

Toplo vabljeni!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

V prejšnji številki, v *zapisku ob zaključku šole*, je tiskarski škrat malo ponagajal: Lepo Vido je deklamirala Kati in Gregor je junaško povedal Krst pri Savici, kot ga je napisal pesnik Prešeren.

Zaradi bolezní g. Flisa, kateremu iskreno želimo izboljšanje zdravja, iščemo primerno in možno rešitev za maše izven Pariza.

VILLE-EN-TARDENOIS (Marne)

21. julija je v krogu svojih otrok umrla gospa Terezija Horvath, rojena Podlessek. Doma je bila iz Gradišča pri Murski Soboti. V Francijo je prišla leta 1935. Dočkala je 90 let, med tem ko je moža zgubila že leta 1964, enega svojih sinov pa leta 1966. Vsi njeni, ki prebivajo v Reimsu, v Prunayju in v Ville-en-Tardenoisu, so jo spremljali ob njenem pogrebu 21. 7., v duhu so se jim pa pridružili tudi vsi sorodniki iz Slovenije. Z enimi in drugimi molimo za pokoj njene duše in se zahvaljujemo Bogu za lep vzgled, ki nam ga je dala v svojem dolgem življenju.

AUMETZ-MARSPICH-TUCQUEGNIEUX

Umrli je gospa Marija Troha. V ponedeljek, 27. avgusta, je v 80. letu starosti ugasnilo njeno življenje. Mož ji je umrl pred petimi leti in ves čas vdovstva in že prej je bila bolehná in bolna, ne sicer v bolnici, ampak na svojem domu, kjer je zanj lepo skrbela hčerka Ivanka, čeprav je hodila tudi na delo v službi. In tako sta bili druga na drugo nevezani in bo zdaj drugače.

Gospa Troha je vidno slabela, vendar nas je njena smrt iznenadila, morda prav zato, ker ji je tako dolgo kljubovala. Duhovnik je v pogrebni pridigi omenil, da je imela rada rože. Da se je zanimala za vse, da se je zanimala še posebej za vsakršne prireditve in novosti. Tudi med Slovenci. In kako tudi ne: njen brat je bil še pred vojno in po njej večkrat izvoljen za predsednika Slovenskega delavskega društva v Aumetzu.

Gospa Bezgovšek iz Tucquegnieux je morala v bolnico v Briey. Na nogi se ji je menda bolj ali manj zamašila žila in ne more hoditi. Mora biti v postelji. Dali pa so ji tudi voziček, da lahko v spremstvu bolničarke, hčerke, ali

kake druge osebe kratko zapusti sobo. Želimo ji čimprejšnje okrevanje in vrnitev na dom.

EPERNAY in okolica

Kraj našega srečanja bo zopet trg oziroma parkirišče pred cerkvijo Notre Dame d'Epérnay in potem mala dvorana, kjer smo zdaj že nakajkrat imeli mašo. Bo na nedeljo, 14. oktobra, ob pol petih popoldne. Rojaki, pridite, četudi morate prevoziti kilometre in kilometre. Upajmo, da bo lepo vreme!

nemčija

STUTTGART-okolica

● Poletje ljubezni

Pomislite, kar pet porok smo prazno-

Na srečanju Sveta slovenskih krščanskih izseljencev na Sv. Višarjah je bilo prebrano tudi odprto pismo, naslovljeno na g. Dularja in njegov urad v Ljubljani. Predstavnika tega Sveta izročata ta podpisana pisma g. Dularju in s tem tudi mnenje Slovencev zunaj meja Slovenije. Na sliki: g. Dular, ki je prevzel pisma od gospoda Casarja (Stuttgart) v prisotnosti predsednika Sveta iz Pariza g. dr. Zorna.

Foto: Petra Casar

To so slovenska dekleta in fanteje iz Stuttgarta. Na bir-manski in prvoob-hajanski dan, 17. junija letos, so predstavljali čast-no spremstvo slav-ljenцев.

vali v poletnih mesecih. Ali ni to zna-menje velike ljubezni med nami? Začelo se je v Esslingenu, kjer sta šla v cerkvi sv. Elizabete pred oltar Kar-men Majhen, rojena v Mariboru, in nemški rojak Thomas Walter Mozer iz Scharnhausna. Mario Krajnc iz Aa-lena je svojo zaročenko Manuelo Mari-jo Bäuerle popeljal v Slovenijo, kjer sta se poročila na Rudniku v Ljubljani. Silvija Klinar, po očetovi strani iz Sv. Križa pri Radovljici, in nemški rojak Markus Zinke iz Heilbronna sta si iz-brala za poroko cerkev sv. Pankracija v Degmarnu. Stanislav Lipič iz Murske Sobote in Jožica Kašovic, po rodu iz Maribora, sta praznovala svoj veliki dan v cerkvi sv. Trojice v Ludwigsbur-gu. Sonja Tekavčič iz Nellingena je

našla svojega ženina Bojana Režonja v Turnišču, kjer sta se tudi poročila. — Vsem novim mladim parom iskrene čestitke in mnogo dobrih želja na skupni življenjski poti.

● *Bili smo na Višarjah*

V nedeljo, 5. avgusta, je višarsko sonce posebno prijetno obsevalo božjepotno cerkev in častitljivi venec okoliških gora. Seglo pa je tudi v srca naših ljudi, ki so prihajali in se mudili na Marijini gori. Med blizu 300 romarji je bila dobra desetina naših izseljen-cev iz Stuttgarta in okolice. Odzvali so se vabilu Sveta slovenskih krščanskih izseljencev iz Zahodne Evrope, ki je le-tos že drugič klical izseljence na Višarje. Med našimi farani si videl lju-di iz Prekmurja, Koroške, Štajerske, Gorenjske in Primorske, kjer so se ta-krat mudili na letnem dopustu. Sredi domačih planin smo si veselo podali roke. Posebno pa smo bili preseneče-ni, ko smo med udeleženci odkrili no-vega predsednika slovenska vlade, g.

Predsednik slovenske vlade profesor Lojze Peterle se pogovarja z izseljenci na njihovem srečanju na Višarjah 5. avgusta letos.

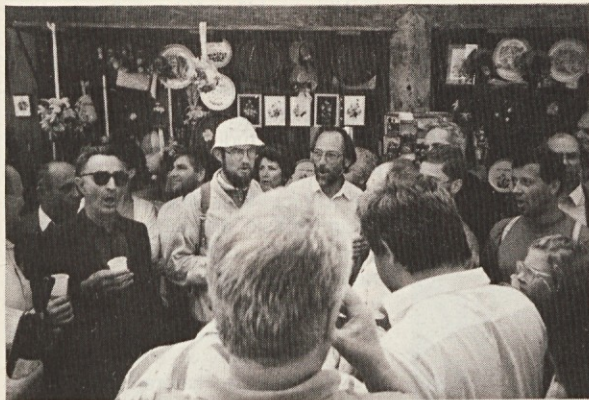

profesorja Lojzeta Peterleta, potem ljubljanskega župana g. Strgarja in mi-nistra za izseljence g. Dularja. V cerkvi in „pod lipo“ smo si bili ena duša in eno telo. Pred slovensko hišo, ki je prav na ta dan odprla vrata miroljubnim ljudem ter jih gostoljubno sprejela s primorskimi pršutom in kozarčkom vina, smo se z omenjenimi osebnostmi rokovali in prisrčno pogovarjali. Ko so fantje stopili v krog, da nazdravijo odprtju našega novega doma, pesmi ni hotelo biti konec. Predsednikov glas je nadkriil vse druge, kar nas je posebej razveselilo.

● *Na krajih žalostnega spomina*

Kraja Vetrinje in Glinje na Koroškem bosta šla gotovo v zgodovino našega naroda. Iz Vetrinja so konec maja 1945 Angleži zahrbtno izročili Titu okrog 10.000 slovenskih vojakov domobran-cev. Te so na njegov ukaz potem parti-zani pomorili v Teharjah, v Kočevskem Rogu in drugod po Sloveniji. V Glinjah pri Borovljah so partizani v noči med 13. in 14. majem 1945 pomorili 13 mla-dih moških, 2 ženski in 1 mlado dekle, ki so jih ulovili na umiku iz Slovenije. Tem žrtvam so slovenski emigranti po-stavili lep spomenik tik ob grobu 14

Dr. Peter Urbanc iz Toronta govori 14. julija na glinškem pokopališču na Koroškem. Skupina Slovencev iz Ka-nade, Nemčije, Argentine, Avstrije in Slovenije se je tam poklonila 16 žrtvam, ki so jih v noči med 13. in 14. majem 1945 pomorili partizani v so-sednji vasi Otrovci.

Po stari slovenski navadi je bilo tudi na Sv. Višarjah, kjer fantje zapojejo odprto na cesti in pod okni. Takšen prizor se je ponudil tudi tistim na srečanju izseljencev, ko se je med petje slovenskih fantov in deklet, žena in mož aktivno pridružil tudi sam predsednik slovenske vlade g. Lojze Peterle, ki se je na Sv. Višarje povzpel to pot peš. Levo od g. Peterleja je g. Janžekovič, bogoslovni profesor iz Maribora.

partizanov, ki so padli v zadnjem spopadu z domobranci ob dravskem mostu in v Borovljah.

V soboto, 14. julija, je obiskala oba omenjena kraja skupina 16 slovenskih Kanadčanov pod vodstvom dr. Petra Urbanca iz Toronta. Pridružilo se jim je tudi naše zastopstvo iz Stuttgarta in iz Argentine. Hoteli smo se pokloniti spominu tragičnih dni meseca maja 1945. V Vetrinju je bila maša za pobite domobrance, v Glinjah pa poskus spravne slovesnosti ob grobovih padlih in pomorjenih. V nagovorih sta povedala svoja stališča preživeli domobranec Ivan Palčič iz Kanade in bivši partizan iz Kranja, advokat Stanislav Klep. V Glinjah so se mrtvi že zdavnaj spravili, saj stojita množična grobova drug ob drugem. Med živimi pa je prišlo vsaj do iskrenega pogovora, ko so bili navzoči aktivni udeleženci z obeh strani. Naj omenimo še to, da je v Glinje prišlo tudi več Slovencev iz Koroške in nekaj tudi iz Slovenije.

Čestitke h krstu: V Stuttgartu sta prinesla h krstu svojo hčerkico Leonido Marjano Simonič Albin in Suzana. Čestitamo!

Slovenske maše v oktobru:

Stuttgart: 7., 14., 21. ob 16.50 uri; Böblingen: 7. ob 10. uri. Schwäbisch Gmünd: 14. ob 9.30 uri; Schorndorf: 21. ob 8.45 uri; Aalen: 21. ob 11. uri; Heilbronn: sobota, 27. okt., ob 17. uri; Oberstenfeld: 28. ob 9.30 uri; Esslingen: 28. ob 16.30 uri; Forchtenberg: sobota, 13. okt., ob 16. uri.

Sobotna šola v Stuttgartu: 6. in 20. oktobra od 15. do 17. ure.

Pouk v Böblingenu: nedelja, 7. okt. ob 9. uri.

ZAHODNI BERLIN

Kljub začetku novega šolskega in veroučnega leta se v Zah. Berlinu še oziramo nazaj v preddopustniški čas. To delamo tudi zaradi tega, ker nas mnogi lepi dogodki, ki smo jih skupaj preživeli, še vedno bogatijo in osrečujejo; so tema naših pogovorov.

Takole so si sledili dogodki, srečanja. . . Seveda, bilo jih je še več; naštejemo samo nekatere:

Katholikentag. Bil je v mesecu maju. Okrog 130 tisoč gostov je v tem času bilo v Berlinu. Tudi iz Slovenije so prišli: iz Borovnice in iz Srednje vasi v Bohinju skupaj z duhovnikoma g. Jožetom Stržajem in g. Pavletom Uršičem. Posebno versko izkustvo smo doživeli pri maši narodov in zaključnem bogoslužju na olimpijskem stadionu. Čeprav je bila to zunanja manifestacija vere, pripadnosti Cerкви, je na vse, ki smo bili prisotni, pustila globok pečat v naši notranjosti.

Binkošti. Z avtobusom smo se odpravili na Švedsko, kjer smo se v nedeljo, 3. junija, srečali s tamkajšnjimi Slovenci na binkoštnem srečanju v

Poleg velikega števila vernikov so se na Sv. Višarjah zbrali tudi duhovniki s svojim škofom. Na sliki od leve: g. Žakelj — Belgija, g. Rihart — Ljubljana, g. Čretnik iz Pariza in g. škof iz Kopra.

Vadsteni. Za vse, ki smo prvič bili na Švedskem, je srečanje z deželo in ljud-

Fotografija prikazuje slovensko hišo na Sv. Višarjah, življenjsko delo g. Žaklja iz Belgije, ki se je odločil, da jo kupi za Slovence. Na sliki so vidni: predsednik g. Zorn iz Pariza, tajnik iz Belgije g. Cverle in g. Rogelj iz Belgije od hrbtna in fotografiral je „predstojnik“ iz Nemčije.

Slovenci iz Borovnice in Srednje vasi v Bohinju na Katakombah v Zah. Berlinu.

mi bilo nekaj posebnega. Občudovali smo to lepo, prostrano, zeleno, čisto in z jezeri bogato deželjo; predvsem pa mirne ljudi in umirjeno vožnjo po cesti. Še mi smo se umirili v tej mirni deželi, čeprav je bil naš program obširen. Zgodovino, kulturo in življenje Švedske nam je na privlačen način predstavil tamkajšnji slovenski duhovnik g. Jože Drolc. Posebno doživetje

je bilo za vse srečanje s Slovenci, ob jezeru, v Vadsteni, najprej pri maši in procesiji, nato na kulturni prireditvi. Šele ko smo odhajali, smo spoznali, kaj pomeni tako in podobno srečanje. Če k temu še dodamo, da smo si na tem potovanju tudi mi, berlinski Slovenci, prek petja, molitve, pogovora . . . , postali še boljši prijatelji, potem s pravico nekateri udeleženci ugotavljajo, da so taka potovanja in srečanja potrebna. Ravno na temelju našega potovanja na Švedsko se že mnogi veselijo naše poti v Rim v letu 1991 in morda v Kanado v letu 1992.

Prvo obhajilo. Vesna, Tanja, Kristiana, Martina, Danijela, Claudia, Mario, Sebastian, Marko, Mirko, Aleš, Andrej

13 prvoobhajancev iz Zah. Berlina s svojimi starši.

in Albin so bili naši letošnji prvoobhajanci. Bil je to praznik, najprej v cerkvi, nato pa v dvorani s skupnim kosilom — 184 ljudi. Vseh nas je želja, da bi ti mladi skupaj s svojimi starši našli čas v tednu tudi za Tistega, ki nas je priklical v življenje.

Počitnice. Vsak jih je preživel na svoj način: obisk prijateljev, sorodnikov, gradnja hiše, izlet v planine . . . Nekaj nas je bilo skupaj in to na morju v Novalji, kjer smo bili gostje Flajsove družine. Čudovito sožitje je vladalo vse dni med mladimi in starejšimi. Malo krvi pa je le pri katerem zavrelo, ko smo katerega kar vrgli v morje, ali pa takrat, ko je сосед ponoči smrčal.

Tudi na pikniku na Kandršah pri Vačah nas je bilo nekaj dopustnikov skupaj, kjer so nas nam dobro znani Veseli Zasavci zabavali pozno v noč. Nam, ki živimo v mestnem vrvežu in med betonom, nam vsem je bilo pravo doživetje zabava na travniku in pod vedrim nebom.

Verjetno smo vsi z novo energijo prišli nazaj v naš drugi dom — Zah. Berlin, kjer bomo vse tisto lepo s počitnic in dopustov delili drug z drugim skozi vse leto!

MÜNCHEN

No, s počitnic smo se že vrnili, saj se je sredi septembra začel pouk. Zdal bo tudi naša župnija spet bolj oživela.

Slejkoprej nas bodo najbolj združevale naše *nedeljske maše*, kamor nas prihaja v poprečju 120, kar so točno 3 %. Seveda je to malo, zelo malo. A če upoštevamo, da je cerkev (16.30!), obenem pa Slovenija dosti bližje, je tudi ta nizki odstotek kolikor toliko razumljiv, čeprav gotovo ne opravičljiv. A kaj naj storimo, da se bo zvišal? Zdal, ko ni na naše zdomce domá več proticerkvenih pritiskov, kot so bili prej, bi se lahko odstotek nedeljnikov zvišal že samosebi. Pa se bo?

V *sobotno šolo* bo letos hodilo 50 otrok, toliko vsaj se jih je prijavilo. *Ministrantov* je nekaj, *pevskega zbora* tudi, število obojih bi radi povečali, pa nam to kar noče uspeti. *Mladinska skupina* bo lahko dobila močan priliv od lanskega 9. razreda naše sobotne šole. Mogoče se nam bo posrečilo vsaj občasno prirediti kakšen *filmski večer*

Mladi iz Zah. Berlina na morju v Novalji na otoku Pagu.

s filmi z videokaset, ki obravnavajo slovensko tematiko. Tudi bi radi vsaj štirikrat v letu zbrali zakonske pare k pogovorom. Manjkati ne bo smelo miklavževanja in materinskega dneva. Pa birma bo v tem delovnem letu. In seveda pustovanje in na koncu šolski in in farni izlet. Mogoče bo pa kdo od udeležencev svetoval, kam naj bi šli.

ZAHVALA

Ob rojstvu našega sinčka LUKA se vsem prijateljem in znancem, ki so nas v težavah podpirali z molitvijo in dobrimi deli, prisrčno zahvalujemo. Otrok že vidno zdravstveno napreduje — veselje se z nami! Hvala vsem in Bog povrnil!

Fanika in Lojze Grojzdek z otroki

Pok. g. Edvard Ferlinc

SlEGSDORF POD TRAUNSTEINOM

G. Edvard Ferlinc je zadnja leta živel v tem kraju na Bavarskem. Letos poleti je umrl v slovenskih gorah. Pred 65 leti je bil rojen v Jarenini blizu Lenarta v Slovenskih goricah. Za avtokleparja se je izučil že leta 1944 v Stuttgartu. V vojni je bil močno ranjen, izgubil je del obeh rok in eno oko. Po vojni je živel najprej v srednjehodni Nemčiji, v Lebachu, potem pa na Bavarskem, v Siegsdorfu. Bil je globoko veren in je hodil pogosto k maši tudi med tednom. Letos poleti se je želel udeležiti maše na Kredarici, pa mu je srce, ki je bilo že itak oslabelelo, na naporni poti opešalo. — Naj mu dá Bog neminljivo srečo v nebesih. Njegovi vdovi in otrokom izrekamo globoko sožalje!

švedska

Z neko radovednostjo smo letos obiskali domovino, kako bo videti v novi pomladi demokracije. Zbrala nas je na srečanje sprave, poglobljanja narodnih in verskih korenin ter prijetnega prijateljskega kramljanja. V Helsingborgu nam je na drugo avgustovsko nedeljo Jože Nahtigal natrosil cel kup vtisov iz svojega rodnega Loža. Po dolgih 53 letih je končno obiskal svoj rojstni dom, doživel prijaznost svojih sosedov in z njimi obujal spomine na mladost pa tudi na huda vojna leta, ki so ga pognala v svet.

Bohnečevim iz Göteborga ni bilo treba zdoma iskat doživetij. 16. junija so imeli svatbo. Vse naselje počitniških hišic v Gunnesbyju je bilo deležno gostije, ko sta praznovala svojo poroko Majda Bohneč in Bert Nyström iz njihove soseske. Novoporočencema čestitamo in jima želimo obilje božjega blagoslova na skupni poti.

Angeli Bohneč smo 15. avgusta upravičeno lahko čestitali za dvojni praznik. Bil je veliki šmaren, pomemben praznik slovenskega verskega izročila, in ona je ravno na ta dan obhajala svojo petdesetletnico. Med nami je več takšnih, ki so se povzpeli v vrhunska leta. V začetku septembra je tako obletnico obhajala Angela Mlakar iz

Majda in Bert na poročni dan

nizozemska

Nova ognjišča: V Ljubljani in na Brezjah je 30. 7. 90 g. Oto Žerdoner sklenil zakonsko zvezo z gđc. Inne Ubachs.

V Heerlerheide pa se je gđc. Nicole Robek poročila z g. Ronom Geelenom.

Obema mladima paroma iskreno čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova.

XXX. Slovenski dan v Belgiji naj bo naša skupna zadeva.

Vnaprej iskrena zahvala vsem, ki bodo sodelovali.

*Bohnečevi ob
mami 50-letnici*

Södertälja, Marija Bestjak iz Köpinga pa v začetku avgusta. Naj se jim srce pomlajuje, ko se jim z dnevi kopiči modrost!

švica

Že utečeno srečanje v domovini, ko se Slovenci na letnem dopustu v domovini srečamo vsakokrat na drugem kraju, nas je letos zbralo v našem svetišču Sv. Duha v Celju. Medse smo povabili tudi dolgoletnega dušnega pastirja v Švici, p. Fidelisa, da skupaj z

Pogled na novo svetišče Sv. Duha v Celju po končani maši.

njim ob tej priložnosti obhajamo zlati jubilej njegovega duhovništva.

Ob polni cerkvi je somaševanje vodil mariborski škof g. Smej. Po uvodnih pozdravih in pristrčnem sprejemu je Ivan Klančar izročil zlatomašniku darilo v Švici živečih Slovencev: kelih, s katerim se je potem opravila najsvetejša daritev. Gospod škof je z njemu lastno izvirnostjo in kleno besedo oznanjal božjo besedo in nas spodbujal k zvestobi Bogu in domovini. Med mašo pa je čudovito prepeval cerkveni zbor župnije Videm-Dobrepolje.

Po končanem bogoslužju je sledila pogostitev in družabno srečanje. Nova župnija je za vse čudovito poskrbela. Čeprav je bil to izraz hvaležnosti za pomoč pri gradnji cerkve in smo mnogi prvič prisluhnili zvonu, ki nosi napis, da je dar Slovencev v Švici in švicarskih katoličanov, naj se na tem mestu javno zahvalim tako g. župniku Dragu Svetku kot vsem, ki so tako

**berite
in širite
našo luč!**

požrtvovalno pomagali, da je bilo naše srečanje v domovini tako lepo in prijetno!

S prelepimi vtisi smo zapuščali čudovito svetišče in prijazen kraj našega srečanja. Srečni, da smo lahko pomagali pri uresničitvi dolgoletnih želja prebivalcev mesta ob Savinji.

Jesenski romarski izlet nas je letos v drugo popeljal v osrčje gorovja, ki v svojih nedrjih ljubeče varuje cerkvico sv. Martina, v območje Gigerwalda. Nekateri so se povzpeli na bližnje vršace, drugi pa smo posedeli v planšariji. Bo že držala tista: Mnogo poti k Bogu hiti, ena gre čez gore . . .

Bogoslužje v novi cerkvi Sv. Duha v Celju z zlatomašnikom p. Fidelisom

Še o vretju v slovenskem kotlu

SPLOŠNA STAVKA — ODPOVEDANA

Predsenik Zveze svobodnih sindikatov, naslednice prejšnjih partijskih sindikatov, Ravnik, je splošno stavko, napovedano za 10. september, preklical. Uvidel je, da je pri napovedi stavke ostal kakor general brez vojske. Večina delavcev mu je pokorščino odrekla, ker so spoznali, da pri stavki ne gre za pravice delavcev, ampak za rušenje sedanje demokratske vlade.

Delavci si bodo Ravnikovo pustolovščino z napovedjo stavke dobro zapomnili. Marsikdo od njih se bo tudi vprašal, ali naj bo še naprej član političnih sindikatov, ki jih vodijo komunisti.

Od te napovedane in preklicane stavke bodo imeli največ koristi demokratični Neodvisni sindikati, ki jih vodi Tomšič.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Na letošnjih študijskih dnevih v Dragi so se ustanovitelji iniciativnega odbora za ta Kongres domenili, da bo prvo srečanje Svetovnega slovenskega kongresa drugo leto v Ljubljani.

Misel na ustanovitev takšnega slovenskega kongresa se je sprožila ob Svetovnem judovskem kongresu. Ta je bil ustanovljen leta 1936 in velja za skupno organizacijo vseh judovskih občestev. Njegov cilj je zagotoviti Judom preživetje in uresničevati njihovo enotnost.

Svetovni slovenski kongres naj bi

združeval in povezoval vse Slovence — doma, v zamejstvu in po svetu — in sicer na osnovi slovenstva.

Slovenci se nahajamo trenutno v zelo težkem položaju — po številu prebivalstva in političnem ter gospodarskem razvoju. Prav tako naporna so prizadevanja za suvereno slovensko državo in za mednarodno priznanje le-te. Zato je treba poiskati zvezo s Slovenci po svetu, pa tudi z Neslovinci. Potrebne so nadnarodne povezave, posebno še znanstvene, kulturne, izobraževalne in poslovne. Zelo koristni bi bili tisti rojaki, ki so se v svetu uveljavili v znanosti in poslovanju, saj je suverenost Slovenije povezana tudi s poslovno uspešnostjo, znanjem, kvaliteto življenja in kulturo. Seveda pa bi slovenskemu gospodarstvu zelo prav prišel denar, ki bi ga vanj vlagali Slovenci na tujem, pa tudi Neslovinci.

KRISTJANI NAJ GREDO V POLITIKO!

Na letošnji Dragi je trnovski župnik iz Ljubljane Pogačnik ponudil v razpravo premišljevanje o slovenski Cerkvi pred novimi nalogami. Med drugim je povedal tole:

Slovenska Cerkev je preživela, se notranje prečistila. Večina Slovencev jo gleda s simpatijo. Toda vsa pretirana samozadovoljnost bi bila velika samoprevara. Soočeni smo namreč s tem, da se samo še vsak peti Slovenec redno udeležuje nedeljske maše, da je v njej še veliko „samopostrežnega“ krščanstva, da po birmi doživljamo množičen odpad mladih in da se dobri in zvesti kristjani ne angažirajo v apostolatu in javnem življenju.

Kristjan se mora angažirati v svetu s tem, da se odloča za uboge, za spoštovanje človeka in njegovih pravic, proti nasilju, za mir in za harmonijo s stvarstvom. Cerkev mora biti navzoča v vseh „središčih“, z njimi komunicirati, sodelovati in izmenjavati energije.

Cerkev se ne more in ne sme iti politiko v strankarskem smislu. Nekaj povsem drugega pa je pravica do političnega delovanja vernikov, ki kot enakopravni državljani posegajo v strankarsko politično življenje. Nampak bi bilo, če bi se vsi kristjani nekaako „getizirali“ v eni sami stranki in s tem opustili možnost uveljavljanja krščanskega etosa in vpliva v drugih, laičnih političnih strankah. Kristjani

naj bodo tudi v politiki navzoči povsod.

Kristjani v Sloveniji imajo ne le nalogo, ampak izredno možnost, da vplivajo na bodočnost države in družbe s svojim političnim angažiranjem. Znebiti se bodo morali le ustaljenih predsodkov do politike, prekiniti s „svetobežnim“ krščanstvom ter se utrditi v močne osebnosti, ki se bodo sposobne spopasti z absurdom, dvomom in ničem sodobnega sveta. (DELO, Lj., 8. 9. 90).

VLADA V SENCI

Komunisti-prenovitelji so ustanovili svojo vlado v senci in za njenega predsednika postavili Emila Milana Pintarja. Pintar je dajal ob tem takšne izjave, kot da se je šele s to vlado v senci začela slovenska družbena pomlad. Seveda so mediji, ki so še skoraj v celoti v rokah komunistov, o tem dogodku obširno poročali.

Dušan Oražem:

Kdo je imenoval vlado v senci, koga predstavlja, komu odgovarja? Odgovor je kratek: nihče, nikogar, nikomur. G. Pintar to priznava, ko pravi, da vlade niso imenoval niti opozicijske stranke niti zveza komunistov. To je torej vlada samozavancev. Trditev, da vlada v senci odgovarja vsemu prebivalstvu, je izposojena iz mitingaškega slovarja.

Prav zanimivo je, kako nam g. Pintar predstavlja svoje senčne tovariše kot cvet slovenskega razumnštva. Zakaj je bilo tako nespametno, da jih ni ponudil svojemu tovarišu v stranki g. Šinigoju, ko ta še krmilil našo potapljačo se slovensko barko? Verjetno bi živeli bolje, njemu pa ne bi bilo treba iskati sence. (DELO, Lj., 8. 9. 90).

ŠE VEDNO PONAREJANJE ZGODOVINE

Trije člani Društva piscev zgodovine NOB so napisali za ljubljansko DELO pismo (14. 7. 90), h kateremu je bralec DELA Janez Resman iz Radovljice napisal med drugim tole:

Kot prvi stavek izjave društva so si trije podpisniki v imenu izvršilnega in nadzornega odbora izbrali zvezdo danico osnovnošolskih učbenikov zgodovine, kakršne smo bile deležne povojne generacije slovenskih šolarjev: „Naše društvo je nastalo zaradi

spoznanja, da je bilo obdobje NOB najsvetlejše obdobje v zgodovini slovenskega naroda.“

Osebnost sem globoko prepričan, da je nasilje način, ki nas vrača k neandertalcu, in ne ena odlik človeštva. Vojna je v nekem smislu višek nasilja, tega človeka nevrednega početja.

Kako moremo kot najsvetlejše obdobje v zgodovini slovenskega naroda označiti petletno morijo, med katero so Slovenci stradali, trpeli, se bali, sovražili — predvsem pa nasilno umirali na vseh mogočih bojiščih in v zaledjih? Kaj res najsvetlejše obdobje v zgodovini nekega naroda zapušča na tisoče znanih in neznanih grobov, požgane domove in svetišča, neštete jame, polne kosti ujetnikov, žena in otrok, na tisoče mater, ki so upale in čakale svoje fante, in na tisoče mater, ki so vedele, da sinov ne bo nikdar domov — pa jim je brezsrčnost vojnih moralcev vzela celó pravico, da bi svojo materinsko bolečino izjokale ob sveči na gomili svojega otroka!? Kdo si taka grozodejstva upa imenovati najsvetlejše obdobje Slovencev, kdo?

Kolikšen del slovenskega naroda je bil pobit v tem času? Šestina, petina, četrtnina naroda? Pa četudi bi eno samo človeško življenje ugasnilo nasilno in brezsmiselno, bi bila vojna vredna vse obsodbe, ne pa najsvetlejših slavonspevov.

In kolikšen del slovenskega naroda je bil po vojni izgnan v tujino, oropan doma in domovine, označen za izdajalca?

In za tem najsvetlejšim obdobjem, koliko generacij invalidnih Slovencev nas je zraslo pod Triglavom? Koliko nas je bilo, ki smo dan za dnem svoje šolske učenosti in pridnosti začenjali in končavali s pozdravom: „Za domovino s Titom — naprej!“, doma pa so nam starši ob večerni molitvi za vse rajne pripovedovali, da stricev Jožeta, Antona in Franceta ni med nami, ker jih je po vojni pobila Titova vojska. In to pod „rdečo peterokrako zvezdo, ki je simbol svobode, čeprav izvirno ni samo slovenska“.

Seveda ni samo slovenska — ali pa ste, gospodje pisci zgodovine, prepričani, da so kitajski študentje na Trgu nebeškega miru videli na kapah

približujočih se vojakov simbol svobode? Ali pa, da ne zaidem predaleč, mislite, da so otroci, ki jih je naša policija lani postrelila na Kosovu, v svojih ugašajočih očeh videli na kapah policistov simbol svobode?

Sledi razlaga o odpravi (prepovedi) simbola srpa in kladiva v letu 1942. Dokaj abotno, ko pa vsi vemo, da do letos praktično še cicibanov nismo mogli sprejeti med pionirje niti praznovati vseh svetih, ne da bi z vseh mogočih kandelabrov viseli ti simboli.

Je že tako, da se človeku še dobri nameni radi sfizijo, kaj šele slabi! In globoko prepričan sem, da so Kardelji, Mački in Ribičiči revolucijo na Slovenskem začeli iz slabih, egoističnih namenov. V tem me utrjuje njihova materialna, še mnogo bolj pa moralna zapuščina pol stoletja po revoluciji!

Največja tragedija društev dvornih pesnikov je že v njihovem obstoju samem. Posmej je, če imajo farni pesniki še svoj nadzorni odbor. Vsava pa je, če še vedno kujejo slavonspev-

trije odgovori ministra za Slovence po svetu

Janez Dular, minister za Slovence po svetu, je v pogovoru z Delom (8. 9.) zavrnil očitke o zasuku politike do rojakov po svetu iz ene skrajnosti v drugo, iz partijske v katoliško. Navezovanje stikov in odprtosti nove oblasti za sodelovanje tudi s tistimi Slovenci po svetu, ki jih je prejšnji režim zapostavljaval in zamolčeval ali pa celo obrekoval in kriminaliziral, je sestavina politike sedanje vlade, ki se odreka vsaki ideološko-politični pristranosti.

Iz pogovora smo izbrali odgovore na tri najbolj zanimiva vprašanja.

● STRAH O KLERIKALIZACIJI SLOVENSKE POLITIKE

Jaz na te strahove in opozorila gledam enako, kot sem pred volitvami gledal na strahove pred dom-

nevnim revanšizmom opozicije oziroma Demosa, torej kot na umetno spodbujane in napihovane.

Nezlonamerne glasove o rekatolizaciji Slovenije pa izziva nenavajenost, da se v javnosti piše o Cerkvi in njenem delovanju, o dogodkih, pomembnih za vernike, kot o normalni sestavini življenja. Tako se o tem 45 let ni pisalo, tega preprosto ni bilo. Drugod po svetu pa se je o tem normalno pisalo. In tisti, ki so v svojih očitkih najbolj glasni, ki trdijo, da gremo zdaj v drugo skrajnost, v rekatolizacijo dežele, to vedo, saj so brali tudi tuje časnike.

V nobeno drugo skrajnost ne gremo, pač pa se zlagoma javno izraža celoten družbeni spekter, vsi njeni idejni in nazorski poli. Za zagovornike ene same plati je to seveda neznosno pretiravanje v drugo skrajnost.

● STKI S SLOVENSKIMI DUHOVNIKI PO SVETU

Sem imel te stike in jih mislim še imeti. Mnogi ljudje najbrž niti ne

vedo, da je bila Cerkev prva, ki je organizirano skrbela za stike s Slovenci po svetu in jim pomagala. Marsikje, kjer je država odpovedala, je Cerkev delovala in velike zasluge pri ohranjanju slovenstva ji je treba priznati.

Posameznik je v tujini izgubljen

no trilogijo dvoru, ki je medtem že davno zgnil!

Zato od slovenske vlade zahtevam, da: odpravi vse beneficije Društvu piscev zgodovine NOB, začeni pri finančnih pa do prednosti pri objavljanju tekstov, in da še živim slovenskim vojnim oziroma povojnim zločincem omogoči njihov odrešujoči in pomirjujoči nürnberški proces! Da bodo vsaj poslej občutili, da jim je slovenski narod njihov genocid zameril, ne pa, da indolentno spremljamo njihovo odmiranje, kot da ne zaslužijo niti besede obsodbe.

Brate Slovence pa, ki pišejo in bodo še pisali o žrtvah med vojno in po njej, lepo prosim, naj pišejo kot ljudje o ljudeh. Z vso potrebno pietejo in z grozo pred to, danes neumljivo, morijo — ne pa, kot bi pisali o kostni moki. Zakaj nespoštljiv odnos do naših rajnih ne bo prinesel blagoslova ne nam ne našim potomcem!

Pa še nekaj, kot pravi biblija: „Kdor bere, naj razume!“ — upam, da Slovenci še ločimo med „obsodbo“ in nasiljem!

in kakršnokoli zbiranje pod skupno streho pomeni podporo in pomoč pri ohranjanju identitete, pa naj gre za nogometno društvo, to ali ono frakcijo politične stranke ali Cerkev.

● MEDVOJNO DOGAJANJE V SLOVENIJI

Treba je odkriti in razkriti zgodovinsko resnico o tistih tragičnih dogodkih in njeni vzročni povezanosti: ugotoviti, kdo je bil bolj in kdo manj kriv.

Kar pa zadeva seznam t. i. „vojnih zločincev“, se nekateri zavzemajo za to, da bi ga objavili, drugi ne. Z druge strani pa prihajajo preočitki, da je ta „seznam 19“ še prekratek, češ da bi ga bilo treba dopolniti še z imeni nekaterih ljudi, ki so 45 let mirno živeli tukaj (torej partijcev, op. NL). Ob podatkih, ki zadnje čase prihajajo v slovensko javnost, bi bilo težko kaj dolgo odlašati s takim nasprotnim seznamom.

DEMORAKCIJA IN „DEMOKRACIJA“

V slovenskem demokratičnem prostoru se množijo glasovi politične opozicije, posebno komunistov-prenoviteljev, ki si na račun nove oblasti privoščijo marsikakšno pikro pripombo, vse pa v imenu demokracije. In vendar demokracija ne dovoljuje vsega, kar pride komu na misel.

V DELU (15. 9.) je Ivan Štuhec o tem predmetu zapisal med drugim tole:

Glede naše gospodarske situacije so si bolj ali manj vse politične skupine edine, da je izredno slaba, če ne naravnost katastrofalna. To priznavajo tudi prenovitelji, kakor smo brali v sobotni prilogi Dela 4. avgusta na 28. strani.

Gospa Sonja Lokar pa že razmišlja o tem, kako bi žrtve sedanje gospodarske in politične situacije pritegnila v svoje vrste, ko pravi: „Ugotovljena je bila izjemna pomembnost nad Demosovo vladavino razočarane demokratične inteligence in nujnost zaveznitva te inteligence z vse širšimi družbenimi sloji, ki jih rekapitalizacija lastninskih odnosov in krčenje ekonomskih pravic zaposlenih vse bolj potiskajo na družbeno obrobje . . .“

Jasno je, da v vsaki demokratični in pluralistični družbi stranke del svoje baze pridobivajo iz vrst razočaranih političnih nasprotnikov. Do tega imajo vsi pravico. Vendar pa v omejenem stališču ni mogoče videti vzporednice z zahodnimi družbami, kjer so lastninski odnosi kolikor toliko urejeni, medtem ko pri nas na tem področju prav v sedanjem obdobju vladata velika zmeda in negotovost. Pri tem pa je treba spomniti, da je to dediščina prenoviteljev in „dežnikarjev“ — povzeto po V. Žaklju v isti številki Dela. Partija je vse do svojega poraza na volitvah državno lastnino uporabljala kot svojo, saj je bil med partijo in državo enačaj. Prav tako pa partija dobro ve, da si oblast lahko nakoplje največ antipatij prav pri urejanju lastninskih vprašanj. Ni je namreč oblasti, ki bi vprašanje lastnine lahko tako uredila, da si pri tem ne bi prisluzila tudi nekaj nasprotnikov. Kovati torej svoj bodoči politični kapital na razmerah, ki jih bo povzročila „rekapitalizacija lastninskih odnosov“, je, skromno rečeno, cinizem, ki diši po stari boljševiski logiki.

Obstaja pa nevarnost, da bo vrli slovenski narod tej logiki nasedel. V

zadnjih mesecih je žal že večkrat dokazal, da mu je 45 let totalitarizma močno načelo zdrav politični čut. Kako si naj sicer razlagamo tistih 20 in več odstotkov glasov za politične burke, potem več kot 50 odstotkov glasov za „zasluge“, ki so bile povezane z osebno in partijsko usodo preživetja na politični sceni?

Še teže pa bi si razložili slovensko poniglavo vedenje ob prvi seji parlamenta in pišmevuharsko ravnanje ob razglasitvi suverenosti, če spomnim samo na nekaj ključnih in za bodočo slovensko demokracijo zgodovinskih trenutkov, do katerih smo se vedli kot popolnoma nedržavotvoren narod, kot narod, ki se ne zaveda, da gre vendarle za zgodovinsko usodne spremembe.

Da prenoviteljem stvari v zvezi z etiko ne gredo od rok, lahko opazimo pri njihovih najbolj uglednih predstavnikih v predsedstvu.

Predsednik spretno prilagaja svoje govore publiki, ki ga posluša. Tako je v presledkih nekaj dni slovenskim domobranskim mamicam in sorodnicam pihal na dušo s svetopisemskimi citati na Rogu, v Beltincih pa je borbem zagotavljal njihov zgodovinski prav.

Neprimerno bolj neuspešen pa je drugi mož predsedstva, ki se je v svoji dosedanji znani kulturni uglajenosti v Hrastniku spozabil do take mere, da bi mu resna demokracija že zdavnaj pokazala vrata v zgradbi predsedstva.

Če bi se gospodje (prenovitelji iz predsedstva) zavedali vloge, ki jo imajo v demokratični državi, bi se morali izogibati vseh politično dvoumnih in enostransko obarvanih izjav in tako dokazati, da te prehode in le še kratek čas trajajoče institucije ne bodo zlorabljali v politično-strankarske namene.

Ukrepi sedanje oblasti so ali pa niso v službi funkcioniranja države, medtem ko so bili prej v službi funkcioniranja partije, zato pa je država prišla na boben. Pri nas ostaja preprosto dejstvo, da nad večino kapitala in produkcijskih sredstev bedijo ljudje, ki so vede, hote ali tudi po smoli služili staremu principu državnega upravljanja z lastnino. Najslabše je, če to situacijo izkoriščajo tisti, ki so jo ustvarili, jo podedovali in izročili sedanji oblasti.

(dalje na str. 35)

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● POSTAVI PRAVILNO OBLIKO PRI-DEVNIKA!

- Na dvorišču je stal znani (majhen, mali) avto.
- V hišo je vstopil (star, stari) mož, ki smo ga bili srečali v gozdu.
- Sestra je oblekla (rdeč, rdeči) plašč, o katerem smo prej govorili.
- Teta je postavila na mizo (mrzel, mrzli) čaj.
- Na poti nas je dohitel (debel, debeli) sosed.

● POSTAVI SAMOSTALNIK V OKLEPAJU V PRAVILNO OBLIKO!

- S (stric) je odšlo iz hiše tudi veselje.
- Pametno se je pred (boj) spovedati.
- Nadenj je šel z (nož).
- Krpan je šel po svetu s (koš).
- Otrok se je igral s (pajac).

● SAMOSTALNIKE V OKLEPAJH POSTAVI V PRAVO OBLIKO!

- Koliko (dekla) se je že zvrstilo pri sosedovih!
- V pristanišče je danes mnogo (ladja).
- V nekdanjih hišah je bilo navadno več (kamra).
- Mornar je obiskal vrsto tujih (zemlja).
- Brez mnogih (sumnja) ni mogla živeti).

● DOLOČI PREDPRETEKLI ČAS!

- S čim ste se mu bili prikupili, da vas ni mogel pozabiti?
- Konja, ki ga je bil oče predlanskim kupil, smo lani prodali.
- Kakor smo bili rekli, tako smo tudi storili.

Anton Aškerc (1856—1912)

je izšel iz kmečke družine na Globokem pri Rimskih Toplicah. Postal je duhovnik, kasneje pa ljubljanski arhivar.

Aškerc je naš največji epski pesnik. Ime si je pridobil s krepki-mi realističnimi baladami in romancami. Motive je rad zajemal iz vaškega življenja (Svatba v Logeh, Godčeva balada), ljudskega izročila (Mejnik, Ponočna potnica) ter iz domače in slovanske zgodovine (Stara pravda, Slovenska legenda, Svetopolkova oporoka). Včasih se izročilo in zgodovina prepletata (Brodnik, Atlija in slovenska kraljica).

Zanj so značilne tudi socialne pesmi (Anka, Zimska romanca), od miselnih pa najbolj Čaša nesmrtnosti.

- Vaščani so spet pozidali hiše, ki jih je bil okupator uničil.
- Vse sem opravil, kar mi je bil oče naročil.

● POSTAVI GLAGOLE V VELELNI NAKLON!

- (Postrežeš) gostu.
- (Rečeš) mu lepo besedo.
- (Stečeš) po zdravnika.
- (Ležeš).
- (Spečeš) kruh.

● V KATERIH NAKLONIH SO TI GLAGOLI? (NAKLONI SO: POVEDNI, VELELNI, ŽELENLI IN POGOJNI.)

- Minka, zapri vrata.
- Naj se ves svet podere.
- Ko bi čebula „če“ ne imela, bi čebula „bula“ bila.
- Otroci se igrajo.
- Ko bi ne bilo tatov, bi bile ključavnice odveč.

● NASLEDNJE PASIVNE GLAGOLE SPREMENI V AKTIVNE!

- Od vlade predloženi zakoni so bili v skupščini sprejeti.
- Otok je obdan od morja.
- Bil je uničen od lastne neumnosti.
- Slabo se vidi.
- Do vasi se pride v eni uri.

● RAZLOŽI POMEN NASLEDNJIH STAVČNIH DVOJIC!

- Ne maram žet. Ne maram žeti.
- Ne pustim te na cesto kričat. Ne pustim te na cesti kričati.
- Kdo ti brani pet pri zboru? Kdo ti brani peti pri zboru?
- Nameraval je v mesto usnje kupovat. Nameraval je v mestu usnje kupovati.
- Dal je sina učit se dimnikarske obrti. Dal je zidati garažo.

● NAMESTO NAMENILNIKA UPORABI ODVISNI STAVEK!

- Zdravnik je prišel ranjencem obvezat rane.
- Delavci so odšli sušit seno.
- Otroci odhajajo letovat na Gorenjsko.
- Ne silim te gob nabirat.
- Pridi se na Savo kopat.

● **VSTAVI NEDOLOČNIK ALI NAME-NILNIK, KAR PAČ ZAHTEVA STAVEK!**

- Pozabil sem (oddati, oddat) pismo na pošto.
- Sinu moram (kupiti, kupit) nove čevlje.
- Večkrat hodim (ogledovati, ogledovat) kravate po izložbah.
- Ne morem se (odločiti, odločit) za pravi vzorec.
- Odpravili smo se v gozd (nabirati, nabirat) borovnice.

● **OBLIKUJ IZ NASLEDNJIH GLAGOLOV DELEŽNIKE NA -E IN JIH UPORABI V STAVKIH!**

- Stati, čakati, prepevati, ozirati se, opotekati se, ropotati, godrnjati.

● **OBLIKUJ TRPNE DELEŽNIKE NA -T ALI -N IZ NASLEDNJIH GLAGOLOV.**

- Zakleniti, razbiti, uliti, odkriti, usmiti se, naspati se.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **PRAVA OBLIKA:** Stric, kje ste se ga nalezli? Gospod, ali ste videli mojo mamo? Dedek, povejte mi, kako ste se ženili. Gospa, kje pa ste dobili tako lepega kužka? Teta, ali mi boste za god kaj prinesli?

● **BOLJ KRATKO IZRAŽENO:** Mačka je zasmrčala. Zardela je kot kuhan rak. Čez čas je pa pobledela kot smrt. Lipa je ozelenela. Juha se je zgostila.

● **SAMOSTOJNI GLAGOL:** Žalitev me je onesrečila. Kdo je sobo ponesnažil? Omedlel je. Roke so mi omrtvele. Omožila se je.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Posebno ga je zanimala aviacija. Kupil si je knjigo z avioni. Koliko naših ljudi se je izselilo v Avstralijo! To ti je avto! Kdo je avtor te knjige?

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Angelček, varuh moj! Anestezija pomeni omrtvičenje. Poapnenje žil je huda zadeva. Z armado je vedno križ. Posebno všeč so mi Aškerčeve pesmi.

● **NEDOVRŠNIKI V DOVRŠNIKE:** Zavrteti, zaspati, ubiti, izločiti, izplačati, zajeti.

● **DOVRŠNIKI V NEDOVRŠNIKE:** Padati, izbirati, pogledovati, zlagati, napolnjevati, prinašati, natakati, peti.

● **ZANIKANI GLAGOLI:** Betka ne sme iti v mesto. Jure še ne sme hoditi sam v šolo. Metka še ne more odpreti vrat. Dušan ne sme sam na igrišče. Olga ne mara imeti vedno zadnje besede.

● **PRAVA OBLIKA SAMOSTALNI-KOV:** Z Blažem in Maticem smo se vzpeli na vrh. Nisem kupil avta. Izogiba se delu. V družbi se ga izogibajo kot gobavca. V gozdu sem našel jurčka, izgubil pa Jurčka.

● **ZANIKANI STAVKI:** Besedila nisem dokončal. Laži mu ni dokazal. Marko ni ulovil ribe. Kave ni osladila. Solate niso posadili.

● **USTREZNI PREDMET:** Tako je spala, da je niso mogli zbuditi. Sinička še ni spletla gnezda. Mama še ni zakrpala nogavic. Vrabci še niso pozobali koruze. Pesmi še ne obvlada popolnoma.

● **LEPŠE IZRAŽENO:** Nehaj že žvižgati! Nehali smo delati. Končal je pisati. Prodajati začenjajo ob devetih. Zgodaj so začeli kositi.

● **PRAVA OBLIKA:** Prinesi mi iz gostilne vipavca. Med orodjem sem našel francoza. Ali veste za mariborčana, ki prisopiha popoldne? Kaj povzroča raka, medicina še ni odkrila. Bog vam ohrani tega duha!

● **PRAVA OBLIKA:** Vrzi že asa! Kdaj ste pa zamenjali stari avto za novega golfa? Ali si našel kakšnega gobana? Kaj imaš pika? Kdo je izdelal tako čudovitega robota?

● **PRAVA OBLIKA:** Z dosti ljudmi smo se srečali. Ali ste govorili z več domačini? S par somišljeniki je težko ustanoviti novo stranko. Po toliko letih sem spet obiskal domovino. Težko vam povem, s koliko in kolikimi težavami smo se morali soočiti.

mediji

Medije imenujemo tudi množična občila ali javna sredstva za množično ovesčanje oziroma množična komunikacijska sredstva. To so časopisje, radio, televizija. — Televizija je važen medij za informiranje ljudi. — Propagandni medij. — Množični mediji.

direktorji

Direktor je uslužbenec, ki vodi podjetje, zavod ali ustanovo. — Izvoliti direktorja. — Odstaviti direktorja. — Določiti, postaviti koga za direktorja. — Direktor gostinskega podjetja je njegov upravitelj. — Pomočnik direktorja. — Generalni direktor, komercialni, tehnični direktor. — Direktor radijskega programa. — Direktor filma je odgovorni organizacijski in finančni vodja pri snemanju posameznega filma. — Direktor fotografije je filmski sodelavec, ki je odgovoren za kakovost posnetkov.

Direktorica založbe. — Direktorica gimnazije ali ravnateljica.

Direktorjeva pisarna. — Direktorjeva tajnica.

Direktorski položaj. — Direktorsko mesto v podjetju. — Direktorski posli.

Direktorstvo se imenuje služba direktorja, ravnateljstvo. — Sprejeti direktorstvo. — Direktorstvo v tovarni mu je prineslo mnogo poznanstev. — Odložiti direktorstvo.

družinski kotiček

Bog v življenju otroka

obdarjeni za življenje

Vzgojna prizadevanja, s katerimi danes „krotimo“ otroke, mnogokrat poudarjajo predvsem razum. Kako bom razvil otrokove razumske sposobnosti? Vprašanje, ki tare mnoge starše. Nemalo mater in očetov že v detinski dobi načrtno ugotavlja napredek v razvoju svojega potomca in skrbno preverja ali ustreza izmeram, ki stojijo v vzgojnih učbenikih. Velikokrat se od otroka preveč zahteva. Prisilijo ga v razvojni ritem, ki mu ne ustreza.

Rezultat je razumarsko „streniran“ otrok, ki brez težav rešuje računske naloge in gladko bere, še preden je prestopil šolski prag, a zaradi enostranske vzgoje nujno zakrni v svoji človeškosti. Otrok naj bo otrok! Razvija naj se brez stalnega preverjanja in merjenja! Igra naj se v skladu s svojimi nagnjenji in interesi!

veselje do življenja

Otrok naj odkriva veselje do življenja, radost naj se mu zapiše v srce! Svoj mali svet naj raziskuje z vedrostjo! Naučiti se mora, kako je treba življenje preživeti: pogumno, podjetno, zaupljivo. Zato morajo starši otroku dati pogum za življenje in ga ne omajati. Spremljajo naj ga v tveganje, ki se imenuje življenje!

Pri tem naj otrok odkrije vse, kar je v življenju osupljivega! Ne sme pa ostati brez pomoči, če doživi neuspeh, razočaranje, če ga v srcu skeli.

Starši naj bi večkrat tudi sami preverili svoj odnos do življenja! Črnogledost ni na mestu. Zareže se v dušo otroka. Odprtost, sončnost in smisel za šalo pomagajo prebroditi marsikateri navidez brezizhoden položaj. Otroka je potrebno neprestano bogatiti tudi v duhovnem smislu.

Ijubezen

Poznamo veliko vrst ljubezni: ljubezen staršev do otrok, ljubezen do Boga, ljubezen do prijatelja. O ljubezni med dvema človekoma lahko govorimo le, če se oba enako močno ljubita. Morata si biti zvesta. Vedeti morata, da so vrednote bolj važne kot zunanost. O vsem se morata znati pogovoriti, vse si zaupati. K ljubezni spada tudi odgovornost. Če hočeš, da bo ljubezen trajna, se moraš znati tudi marsičemu odpovedati.

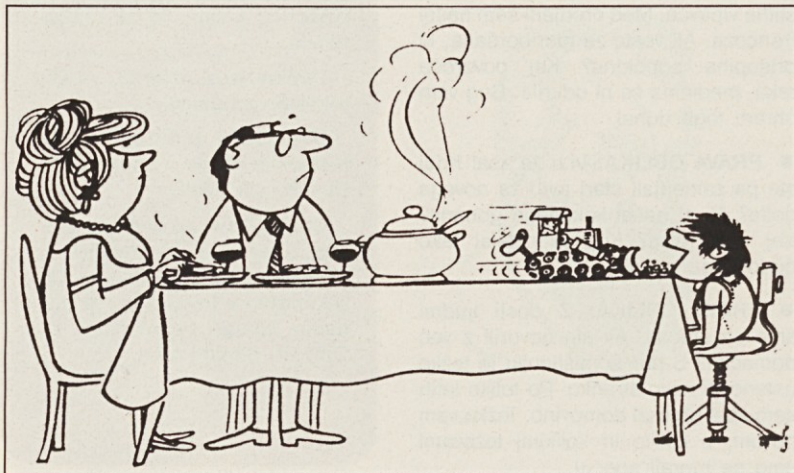
Prave ljubezni se ne da opisati. Se ne vidi, ampak enostavno biva. Ljubezen je lepa, če oba mislita resno. Če si oba prizadevata za skupno sožitje. Zaljubljenost še ni ljubezen. Kdor partnerje menja kot srajce, ne bo nikoli zadovoljen in srečen. Vsak človek je na svoj način lep, simpatičen, ima določen talent. A poleg dobrih lastnosti imamo tudi slabosti. Zato je dobro, da partnerja sprejemata tudi drug drugega slabosti.

Irena, 9. razred, ZRN

Uvajanje v molk

Za mnoge otroke je globoko doživetje, če jim očka ali mamica pripoveduje ta pravljico. Dogaja se še več. Pri poslušanju otrok utihne. Za naše otroke, ki odraščajo sredi bučnega sveta, ob glasnem navijanju zvočnikov in ropotu avtomobilskih motorjev, je to nekaj blagodejnega, skoraj darilo. Razgiban, glasen in površen način današnjega življenja vodi k temu, da človek pozablja na svoje bistvo. Izgublja se v zgolj zunanji zaposlenosti. Ne more se več ustaviti in zato živi mimo sebe.

Mnogi odrasli so zmnožni presedeti ure in ure pred televizorjem in spremljati dva, tri napete filme zapovrstjo. Zaključek je jasen: pri zunanem dogajanju sodelujejo samo oči in ne več ves človek.

Otrok se bolj zdravo odziva. Vedno znova in znova hoče poslušati eno in isto zgodbo, o njej razmišlja. Mora jo slišati tolikokrat, dokler vsebine popolnoma ne obvlada, dokler z junakom zgodbe ne podoživi najbolj napetih trenutkov.

Za otroka je pomembno, da pripovedujemo živahno, zbrano. Razjasnjujejo se mu nove povezave, miselne zveze, širi se besedni zaklad. Zanj je to priprava za spopad s svetom. V pravljicah, ki jih sliši najrajši, nastopajo temne sile, nevarnosti, grožnje, a tudi svetle izkušnje, odrešenje, dobrota. Vse se lepo izteče. Kako dobro dé to vedeti. Tu zazveni že nekaj, kar bo otrok pozneje izkusil kot versko sporočilo.

Naučiti se občudovati

Otrok utihne tudi takrat, ko z risanjem ali igranjem nekaj ustvarja; ko kaj

(nadaljevanje s strani 31)

Demokracija država bo lahko normalno začela delovati, ko bo v grobem jasno, kaj je privatna, kaj družbena in kaj državna lastnina, ko bo gospodarstvo samo gospodarilo z vsemi tveganji, ko bodo družbene dejavnosti delovale v službi funkcioniranja države ne glede na stranko na oblasti, ko bo sodstvo neodvisno in ko bodo nosilci glavnih služb to neodvisnost tudi dejansko dokazali. Za tako državo pa so potrebni ne samo nadstrankarski mediji, ampak tudi strankarski mediji. Vsi pojavi nadstrankarstva so v naši sedanji situaciji samo ena izmed mnogih preoblekov.

Kako malo občutka za reševanje najglobljih duhovnih konfliktov naroda vlada pri nas, dokazuje teza v zvezi z narodno spravo, ki želi pustiti mrtve mrtvima, preteklost preteklosti in ki jo predvsem zanima, kako bomo izšli iz gospodarske krize in kakšna bo naša prihodnost. Havel (predsednik Češkoslovaške republike ob

slovesnega, velikega vdre v njegovo življenje, ko je očaran, ko strmi.

V strmenju se človek odpira za globlje resničnosti. Kot zadet je. Neha iskati naravna pojasnila in zre, kar je posebnega. Kdor zna strmeti, ima tisto sposobnost, da ne obstane ob zunanjih pojavnih oblikah, ampak zasluži, kar se skriva v globini.

Kdor se je naučil strmeti, spoznava za sliko slikarja, za zgradbo graditelja, za stvarstvom Stvarnika.

Za otroke je svet prosoben in Bog pravzrok. Ne obstanejo pri gledanju, poslušanju, tipanju. Grejo naprej, zrejo, prisluškujejo, dojemajo globlje. Usposobijo se, da preko vidnega sveta prisluhnejo utripu bivanja, ki ga vzdružuje Bog.

Samo tako bo otrok zrasel in se razvil v polnega, zrelega človeka. Če se je naučil živeti v zaupljivosti, radosti, če zna prisluhniti tišini, če zna poiskati pot do sebe, sočloveka in Boga, tedaj so ga starši in vzgojitelji obdarili za življenje s srečo in prijateljstvom s Stvarnikom.

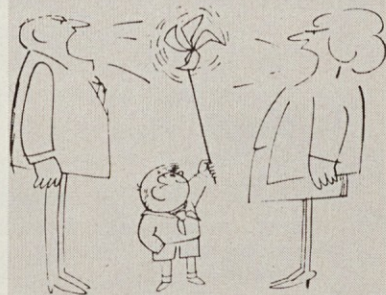
odprtju salzburškega festivala — op. NL) misli bistveno drugače, ko pravi: „Kdor se boji tega, kaj bo, se ponavadi boji tudi soočenja z minulim. In kdor se boji pogledati v obličje lastne preteklosti, se mora neizogibno tudi bati, kaj bo . . . Falsifikatorji zgodovine svobode ne rešijo, marveč jo ogrožajo . . . Nobene polne svobode ni tam, kjer celi resnici niso dali proste poti.“ Človek bi si želel take misli slišati ob kakšni jami nedolžno pobitih žrtev v naših gozdovih. Usodne zgodovinske odločitve narodu je treba neprestano živo ohranjati v spominu in narodovi zavesti, kajti brez tega ni nobenega zagotovila, da se napačne odločitve ne bodo v drugih okoliščinah ponovile. Če sprejmemo Pridigarjevo stališče, da je čas ubijanja in čas pokopavanja, in to razlagamo z vidika zgodovinskega relativizma, ki vse dopušča in prenese, potem je zgodovinskih resnic več in potem laži ni. Kako pravi Havel? „Na tem koncu sveta vse prepogosto strah pred eno lažjo rodi drugo laž. Toda laž nas nikoli ne more odrešiti laži.“

izvir, ki hrani zakonsko ljubezen

Ljubiti drugega nepretrganost, štiriindvajset ur na dan leto za letom, je mogoče le, če se zakonska ljubezen hrani iz globokih duhovnih vrednot. Skok k nesebični ljubezni je možen šele takrat, ko postavi močen šele takrat, ko postavi močan Boga na prvo mesto.

„Ko je moja žena v sebi poglobila vero,“ je pripovedoval neki mož, „ji je uspelo premagati obup, ki jo je zajel; obup, ki je zgrabil tudi mene. Tudi jaz sem namreč želel razbiti najino skupno življenje, ki je postajalo podobno ječi. Pozneje, ko ji je uspelo tudi mene potegniti v bolj pristno in globlje krščanstvo, sem razumel, kaj se je z njo zgodilo. Ponovno sva našla najino ljubezen na višji ravni, prečiščeno v viharju. Najina zakonska skupnost je postala srečna in edina prava resničnost, ki je postajala iz dneva v dan močnejša. Najvažnejši je bil tisti globlji in bolj naraven odnos med nama.“

Če ni Boga, se lahko ljubezen hitro sprevrže v sebičnost. V zakramentalno sklenjeni zakonski zvezi se ob prizadevanju zakoncev dejavno uredničuje krščanska ljubezen — zapoved evangelija.

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem dreveredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● PRODAM hišo v Kočevju z neobdelano mansardo. Stanovanjska površina 197 m², parcela 1020 m². — Informacije tel. 061 - 484 0 52, Medved Ljubljana.

● PRODAMO manjše posestvo z dvodružinsko dobro vzdrževano stanovanjsko hišo v neto površini 212 m², hlev in garažo in ca 2,5 ha zemlje (travniki, njive, vinograd in gozd) v naselju Boštanj pri Sevnici. — Informacije na naslovu Polanec Jože, Berčičeva, 3 a, 61260 Ljubljana-Polje, tel. 061 - 48 36 31.

● V Brodu na Kolpi, novo naselje, zelo ugodno PRODAM novo, takoj vseljivo hišo s 75 m² stanovanja in 200 m² delavniške površine. V hiši je tudi telefon. Parcela je velika 810 m² in leži ob glavni cesti. — Informacije daje Jože Jakšič, Gor. Rudnik IV/1, 6100 Ljubljana, telefon 061/214 238.

● PRODAM nedograjeno hišo s 600 m² parcelo v Šentjurju pri Celju, Ulica na razglede. Informacije v Nemčiji po tel. št. 0711 - 42 88 50.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

Pred kratkim je izšel prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, 1. del.

Knjiga stane 210 šilingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutah. Naročate jo lahko na naslovu: Mobarjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

**pošten
smeh
je več
vreden
kot
dva joka**

KAJ HOČEMO — ZAPRAVLJALI SMO VSI, OSTALO JE PA LE NEKATERIM.

Tujega ne dam, svojega nimam.

Z UGLEDNIM TOVARIŠEM JAHAVA VŠTRIC: ON NA KONJU, JAZ NA PSU.

Zgradili smo socializem s socialnimi razlikami.

VŠEČ MI JE NJEGOVA DOSLEDNOST: ŽE DVAJSET LET DOSLEDNO GOVORI NEUMNOSTI.

Resnica vedno prispeva na površje — žal, največkrat kot truplo.

„Da se je ta zakrknjeni samec Tadej oženil?“

„Ja, rekel je, da je sit samote.“

„Pa si njegovo ženo videl?“

„Sem.“

„In?“

„Tadej je moral biti samote res sit.“

o

Dežuje. Pogovor v svinjaku.

Mali prašiček: „Danes je pa res svinjsko vreme!“

Stari prašič: „Malo več spoštovanja do družine bi pa že moral imeti! Pri nas rečemo takemu vrenu pasje vreme.“

o

Pred nekaj leti se je zgodilo v Pragi.

Pred trgovino je stala dolga vrsta kupcev.

„Kaj pa prodajajo?“ je vprašal nekdo, ki je prišel mimo.

„Zapestne ure iz Moskve.“

„Bom pa počakal. Mogoče je tudi moja vmes.“

o

Tudi to-le je bilo takrat.

Neka češka revija je objavila nagradno uganko in razpisala za pravično rešitev dve nagradi: kot prvo en teden brezplačnega dopusta v Nemški demokratični republiki, kot drugo pa dva tedna brezplačnega dopusta v Nemški demokratični republiki.

o

Krčmar zagleda na krčmi napis GO-GO-GO-GOSTILNA.

Jezen pokliče črkoslikarja in ga vpraša: „K-k-k-kdo p-p-pa je na-na-na-ročil t-t-ta nap-p-pis?“

o

Če pripovedujete Angležu smešnico, se smeje trikrat: prvič iz vljudnosti, drugič, ko mu jo pojasnite, tretjič pa, ko jo razume.

o

Pri vojakih.

Desetar: „Tisti, ki se razumejo na glasbo, naj stopijo dva koraka naprej!“

Štirje vojaki stopijo naprej.

„Prinesite klavir iz telovadnice v dvorano!“

o

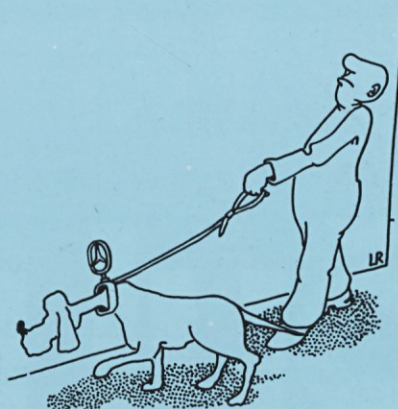
Kapitan tovorne ladje vpiše v lajijski dnevnik: „Veter s severovzhoda. Morje nemirno. Prvi častnik pijan.“

Prvi častnik vidi opombo o sebi in prosi kapitana, naj jo izbriše. Kapitan mu prošnjo odbije, češ da je dolžan zapisovati resnico.

Naslednji dan vodi dnevnik prvi častnik. Pa zapiše. „Veter z jugozahoda. Morje nemirno. Kapitan danes trezen.“

o

Na gledališki oglasni deski je stalo: „Torkova gledališka matineja ne bo v četrtek, ampak v soboto.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Anton Stekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.
(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, Châtelineau, 6070 Châtelet (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.
(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,
tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepelak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -
64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 22 20).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slov. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.
(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,
8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:
09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:
040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.
(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).